

Danske museer i tal

Baseret på oplysninger fra 2011

Indhold

Indledning	3	Bevaring	17
		Samlingernes bevaringstilstand	17
Museumslandskabet	4	Konserveringsfagligt opsyn	18
Statslige og statsanerkendte museer i 2011 ..	4	Sikring	18
Økonomi	4	Forskning	19
Museet som organisation	6	Formidling	21
Museernes ejerforhold	6	Kompetencer	21
Museernes besøgsadresser	6	Formidlingsarrangementer	21
Bestyrelsens sammensætning, køn	7	Særudstillinger	22
Bestyrelsens sammensætning, alder	7	Digitale formidlingsprojekter	22
Bestyrelsens sammensætning, professionelle kompetencer	8	Museernes hjemmesider	22
Medarbejdere	8	Undervisning	23
Åbningstider	9	Forvaltning af museumslovens kapitel 8	26
		Generelt	26
		Arkæologiske undersøgelser	27
Brugere	10		
Webbrugere	12	Metodiske overvejelser	29
Det museumsfaglige arbejde	13	Bilag	30
Indsamling og udskillelse	13	Bilag 1. Undersøgelsens spørgeskema	30
Indsamling	13	Bilag 2. Oversigt over museerne i hver museumskategori	34
Udskillelse	14		
Registrering	15		

Danske museer i tal

Baseret på oplysninger fra 2011

Udgiver: Kulturstyrelsen 2013

Foto: ARoS / Mark Gry Christiansen

Tekst og redaktion: Hans-Henrik Landert
og Berit Fruelund Kjærside, Kulturstyrelsen

Grafik: Mark Gry Christiansen

TAK: Kulturstyrelsen vil takke alle de statsanerkendte
museer for deres bidrag til undersøgelsen

Indledning

“Danske museer i tal” er Kulturstyrelsens statistiske årsrapport for de statsanerkendte museer. Den præsenterer nøgletal for museernes faglige arbejde og organisation. Oplysningerne indhentes som et led i Kulturstyrelsens tilsyn med museerne.

“Danske museer i tal” følger op på flere af de anbefalinger, der er blevet givet til museumsområdet de seneste ti år i blandt andet “Udredning om bevaring af kulturarven” (2003), “Udredning om museernes formidling” (2006), “Forskningsstrategi for Kulturminderiets område” (2009) og “Anbefalinger for god ledelse i selvejende kulturinstitutioner” (2010).

Denne udgave af “Danske museer i tal” er baseret på tal fra 2011. Den bygger på museernes besvarelse af Kulturstyrelsens spørgeskema¹. Alle statsanerkendte museer besvarede spørgeskemaet med undtagelse af et museum, som på grund af fusion ikke svarede selvstændigt². Oplysningerne fra spørgeskemaet er suppleret med informationer, som museerne løbende indsender til Kulturstyrelsen.

Kulturstyrelsens forventer, at “Danske museer i tal” vil være med til at sikre et fortsat fokus på museernes opgavevaretagelse og resultater. Samtidig giver rapporten museerne mulighed for at sammenligne sig med de øvrige museer, så det enkelte museum kan identificere eventuelle udviklingspotentialer.

Rapporten er opdelt i ti afsnit. De første tre afsnit introducerer museumslandskabet, museernes organisation og deres brugere. De næste fem belyser museernes varetagelse af de lovbestemte hovedområder: Indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling. Et afsnit belyser museernes arbejde i henhold til museumslovens kapitel 8 om sikring af kultur- og naturarv i forbindelse med den fysiske planlægning og forberedelse af jordarbejder. Det sidste afsnit beskriver en række metodiske overvejelser om brugen af museernes indberettede tal.

¹ Spørgeskemaet fremgår af bilag 1.

² Besvarelsen fra Hjerl Hede indgår i besvarelsen fra De Kulturhistoriske Museer i Holstebro Kommune.

Museums- landskabet

Dette afsnit beskriver museerne efter deres faglige kategorier, tilskudsgrundlag og økonomi.

- ³ I de følgende analyser indgår kun 110 statsanerkendte museer, da Hjerl Hedes besvarelse på grund af fusion indgår i besvarelsen fra De Kulturhistoriske Museer i Holstebro Kommune.
- ⁴ I 2013 blev tilskudsstrukturen ændret på grund af ændringer i museumsloven og nye bekendtgørelser. Fra 2013 ydes der ikke længere tilskud efter § 15 og §16.

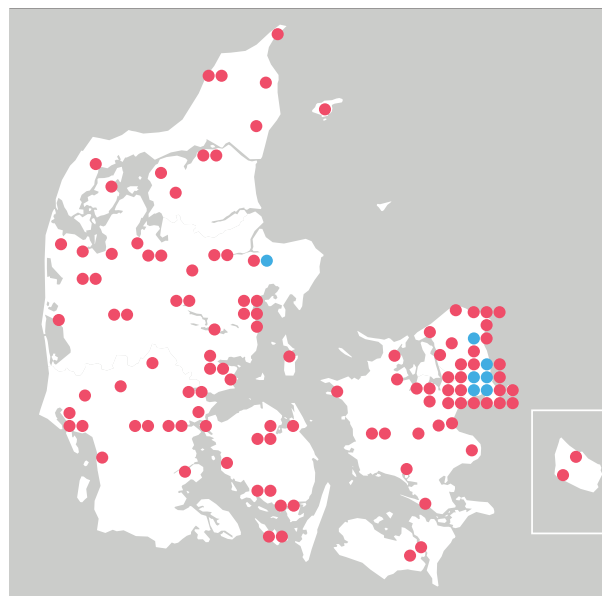
STATSLIGE OG STATSANERKENDTE MUSEER I 2011

I 2011 var der syv statslige museer under Kulturministeriet og 111³ statsanerkendte museer i Danmark. Af de statsanerkendte museer var 73 kulturhistoriske, 31 var kunstmuseer, to var naturhistoriske museer og fem museer indeholdt flere faglige kategorier. I det følgende vil museerne med flere kategorier blive benævnt blandede. Det fremgår af bilag 2, hvilke museer der indgår i de forskellige kategorier.

De syv statslige museer deltog ikke i undersøgelsen. De indgår derfor ikke i nærværende rapport.

KORT 1

STATSLIGE OG STATSANERKENDTE MUSEER

De røde prikker angiver de statsanerkendte museers hovedadresser. De blå prikker angiver de statslige museers hovedadresser

ØKONOMI

De statsanerkendte museer modtager statstilskud efter museumslovens § 15, § 16 eller efter begge tilskudsparagraffer⁴. Statstilskud efter § 15 beregnes på baggrund af det ikke-statslige tilskud til museet. Tilskud efter § 16 ydes til museer, der løser en særlig opgave. § 16-tilskuddet er individuelt fastlagt på finansloven. I 2011 modtog:

- 90 museer tilskud efter § 15
- 20 museer tilskud efter § 16
- 15 museer tilskud efter både § 15 og § 16.

De 110 statsanerkendte museer havde i 2011 en samlet omsætning (bruttoudgifter) på 1.994.218.205 kr. Det er en stigning i den samlede omsætning på 7% i forhold til 2010.

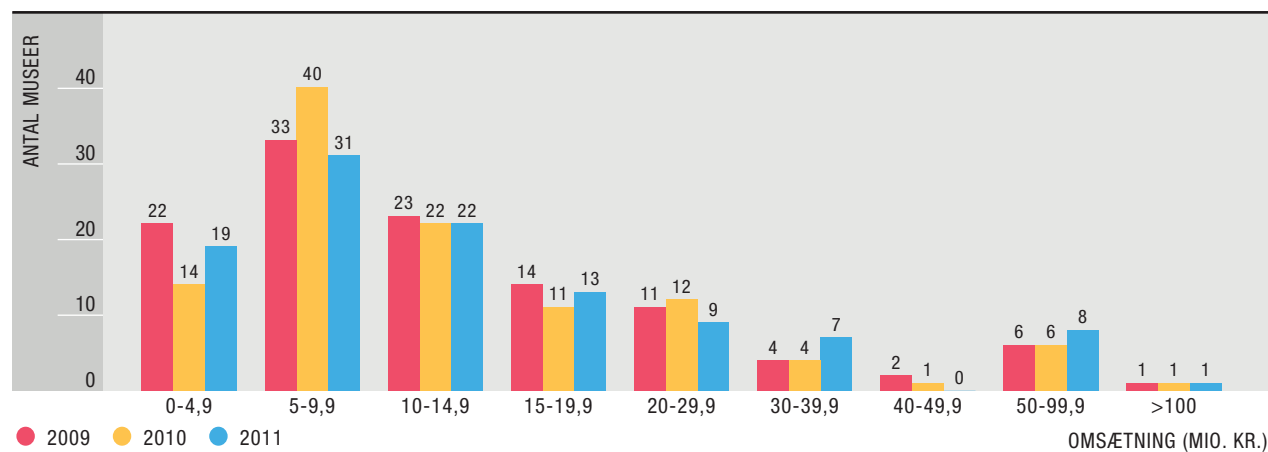
I det følgende anvender vi omsætning opgjort ved museernes bruttoudgifter som mål for museernes aktivitet og dermed for deres størrelse. Det skyldes, at museernes regnskaber i almindelighed balancerer. Deres bruttoudgifter er derfor en afspejling af den ressourcemæssige ramme, museerne har til rådighed. (Læs mere om de metodiske overvejelser for det valgte størrelsesmål sidst i rapporten). Figur 1 viser de statsanerkendte museers omsætning i 2009, 2010 og 2011 målt ved deres bruttoudgifter (bemærk: Intervallerne på x-aksen er ikke lige store. Og antallet af statsanerkendte museer er faldet siden 2009. I 2009 var der 116 museer, i 2010 var der 111 museer og i 2011 var der 110 museer).

Den gennemsnitlige omsætning på et statsanerkendt museum var i 2011 på 18,1 mio. kr. Det er en stigning på 8% siden 2010. Figur 1 viser en betydelig spredning på museernes omsætning. Der er en overvægt af museer med omsætningstal under 20 mio. kr., idet 77% af museerne havde en omsætning på under 20 mio. kr. Ét enkelt museum havde en omsætning på over 100 mio. kr. Figur 1 viser også, at gruppen med de allermindste museer, som har en omsætning på under 5 mio. kr., faldt med en tredjedel i 2010, men den blev forøget igen i 2011. Omvendt er antallet af museer med en omsætning på 5-9,9 mio. kr. steget i 2010 og faldet igen i 2011.

De 110 statsanerkendte museer modtog i 2011 i alt 401.643.000 kr. i statsligt driftstilskud. De modtog desuden 520 mio. kr. i kommunalt driftstilskud.

I 2011 fik de statslige og statsanerkendte museer bevilliget 76,4 mio. kr. i tilskud fra Kulturarvsstyrelsens puljer. Bevillingerne fra puljerne fremgår af tabel 1.

FIGUR 1
STATSANERKENDTE MUSEERS OMSÆTNING I 2009, 2010 OG 2011 MÅLT VED DERES BRUTTOUDGIFTER

TABEL 1
BEVILLINGER FRA KULTURARVSSTYRELSENS PULJER I 2011

PULJER	BEVILLIGET I MIO. KR.
MUSEUMSLOVENS § 16 STK. 2 OG 3 (RÅDIGHEDSSUM, ERHVERVELSESSUM, HASTESUM OG UDVIKLINGSPULJE)	17,1
PULJER I FORBINDELSE MED BEVARINGSPLANEN (BEVARINGSPULJEN OG PULJEN TIL ELEKTRONISK REGISTRERING)	8,8
FORMIDLINGSPLANENS FEM PULJER (UDVIKLING AF MUSEERNES FORMIDLING, UDVIKLING AF NYE UNDERVISNINGSTILBUD, FORSKNING I FORMIDLING, KVALITATIVE BRUGERUNDERSØGELSER, INTERNATIONAL ERFARINGSUDVEKSLING)	47,8
DIGITALISERINGSPULJEN	2,7

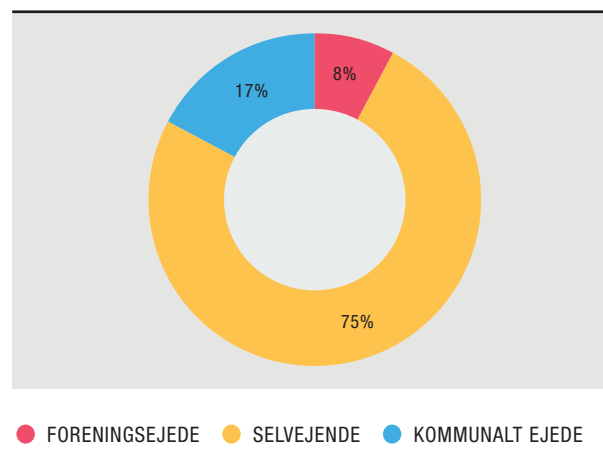
Museet som organisation

Afsnittet belyser museernes ejerforhold, aktivitetsadresser og tilgængelighed. En række forhold om museernes ledelser og medarbejdere bliver også behandlet.

MUSEERNES EJERFORHOLD

I henhold til museumsloven kan et statsanerkendt museum være foreningsejet, selvejende eller kommunalt ejet. Figur 2 viser, at selveje er langt den hyppigste ejerform, idet 75% af museerne er selvejende institutioner.

FIGUR 2
EJERFORM PÅ DE STATSANERKENDTE MUSEER

MUSEERNES BESØGSADRESSER

Et statsanerkendt museum er efter museumsloven én institution med én ledelse, ét personale, ét budget og ét regnskab. Men museet kan godt have flere afdelinger og aktivitetsadresser. I 2011 havde hvert statsanerkendt museum i gennemsnit 3,2 bemandede besøgsadresser.

Tabel 2 viser, at de 72 kulturhistoriske museer i gennemsnit driver og bemande knap fire besøgssteder hver. Museerne med blandede kategorier har mere end otte besøgsadresser i gennemsnit, ofte fordi der er tale om museer, der er fusioneret af statsanerkendte museer af flere kategorier til større museer. Et enkelt museum med blandede kategorier har 20 besøgssteder. Kunstmuseerne har typisk kun en enkelt besøgsadresse.

TABEL 2
MUSEUMSKATEGORIERNES GENNEMSITLIGE ANTAL
BESØGSADRESSER

MUSEUMSKATEGORI	GENNEMSITLIGT ANTAL BESØGSADRESSER
KULTUR	3,8
KUNST	1,0
NATUR	1,5
BLANDET	8,4

En række af de kulturhistoriske museer driver et eller flere lokalhistoriske arkiver, der er afdelinger af museet. Et enkelt museum har seks bemandede arkiver tilknyttet. Museerne har i alt tilknyttet 56 bemandede arkiver.

BESTYRELSENS SAMMENSÆTNING, KØN

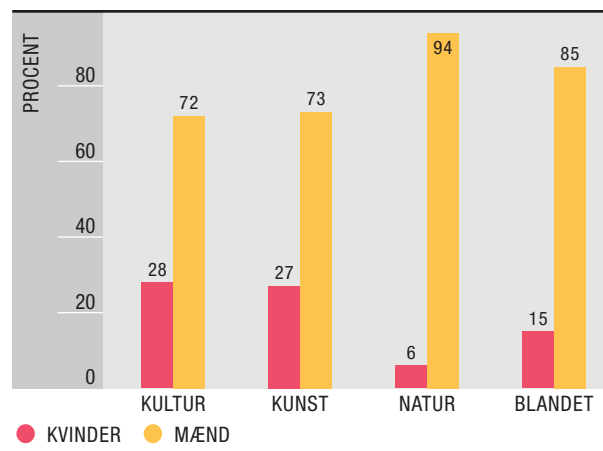
Alle statsanerkendte museer er ledet af en bestyrelse, der er ansvarlig for museets drift. Udpegningsgrundlaget for bestyrelsen skal fremgå af museets vedtægter.

Museumsloven rummer ingen bestemmelser om kønsfordelingen i bestyrelsen, men det fremgår af Kulturministeriets "Anbefalinger for god ledelse i selvejende kulturinstitutioner", at bestyrelsen bør sammensættes under hensyn til behovet for mangfoldighed i forhold til køn, alder og etnicitet. Det fremgår desuden af Ligestillingsloven, at offentlige myndigheder inden for deres område skal arbejde for ligestilling og indarbejde ligestilling i al planlægning og forvaltning. Kulturstyrelsen anbefaler, at de statsanerkendte museers bestyrelser følger anbefalingerne.

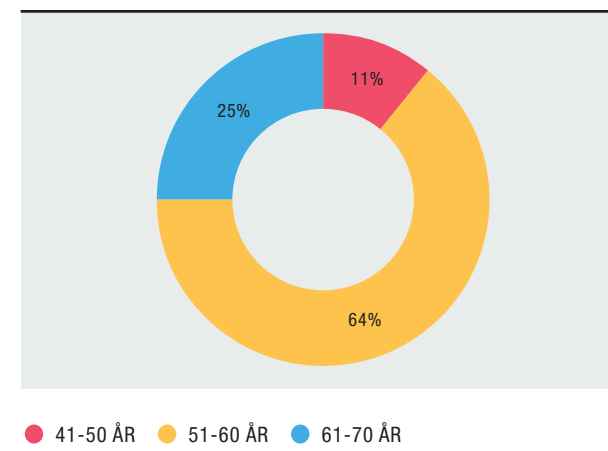
I 2011 havde de statsanerkendte museer tilsammen 886 bestyrelsesmedlemmer, hvoraf 27% er kvinder, og 73% er mænd. Køns sammensætningen er dermed status quo siden 2010

Figur 3 viser, at sammensætningen af kvinder og mænd i museernes bestyrelser ikke lever op til anbefalingerne om en ligelig kønsfordeling i nogen af museumskategorierne. De to naturhistoriske museer og de blandede museer har en særlig udfordring.

FIGUR 3
KØNSMÆSSIG FORDELING AF BESTYRELSESMEDELLER

FIGUR 4
ALDRSGENNEMSNIT I MUSEERNES BESTYRELSE

BESTYRELSENS SAMMENSÆTNING, ALDER

Den gennemsnitlige alder for et medlem af en museumsbestyrelse var 58 år i 2010. Til sammenligning var gennemsnitsalderen for valgte kommunalbestyrelsesmedlemmer ved 2009-valget 50,2 år ⁵.

Figur 4 viser, at den typiske aldersklasse for et bestyrelsesmedlem var 51-60 år i 2011.

⁵ Kilde: Danmarks Statistik: "Valgene til kommunalbestyrelser og regionsråd 17. nov. 2009".

BESTYRELSENS SAMMENSETNING, PROFESSIONELLE KOMPETENCER

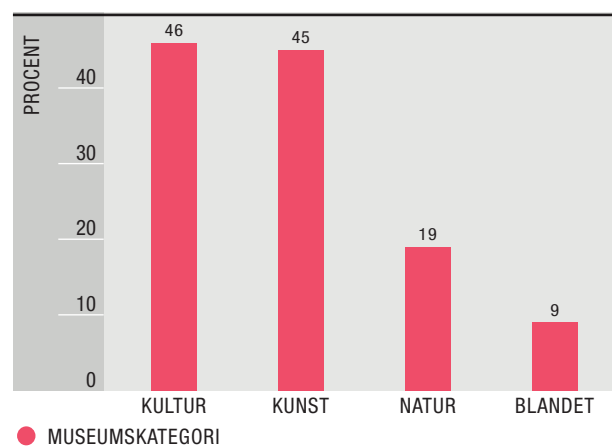
Det fremgår af Kulturministeriets: "Anbefalinger for god ledelse i selvejende kulturinstitutioner", at bestyrelserne bør arbejde på at styrke deres ledelsesmæssige kompetencer med henblik på professionalisering og kvalitetssikring af institutionerne. Det anbefales, at der i bestyrelsen er personer med den fornødne ledelsesmæssige, kultur-/kunstfaglige, politiske, forretningsmæssige, juridiske og økonomiske baggrund.

Figur 5 viser andelen af bestyrelsesmedlemmer, der er udpeget på baggrund af særlige professionelle kompetencer. Figuren viser, at især de blandede og naturhistoriske museer er udfordrede på dette område.

Figur 6 viser, at der i 2011 ikke er sammenhæng mellem museernes størrelse og andelen af bestyrelsesmedlemmer udpeget på baggrund af særlige kompetencer.

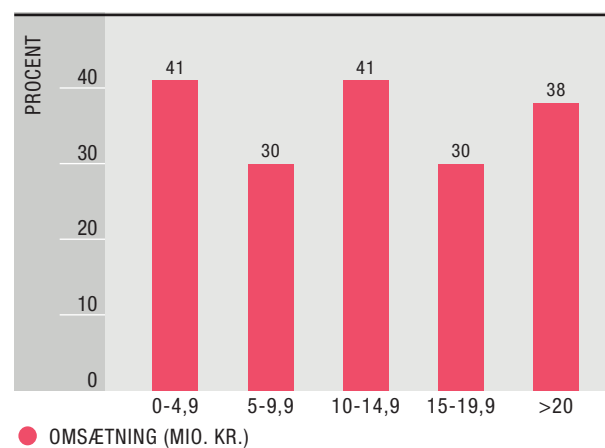
FIGUR 5

BESTYRELSESMEDLEMMER UDPEGET PÅ GRUND AF SÆRLIGE KOMPETENCER

FIGUR 6

BESTYRELSESMEDLEMMER UDPEGET PÅ GRUND AF SÆRLIGE KOMPETENCER

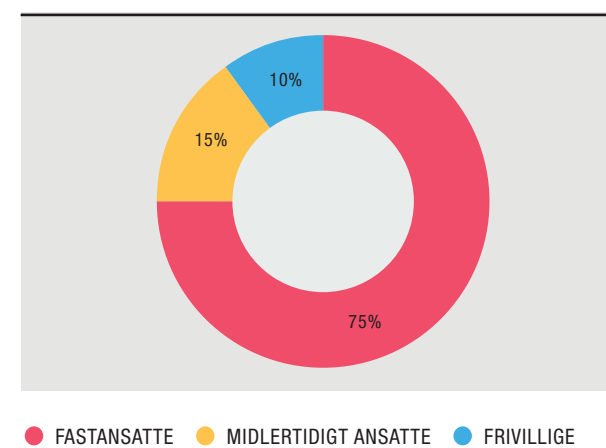
MEDARBEJDERE

De statsanerkendte museer rådede over 3.192 årsværk i 2011 inklusiv frivillige årsværk. Det er stort set status quo i forhold til 2010. Antallet af fastansatte årsværk er præcis det samme som i 2010, nemlig 2.422. Det svarer til, at museerne i gennemsnit havde 22 fastansatte årsværk.

Figur 7 viser fordelingen af museernes medarbejdere, inklusive de frivillige, selvom de ikke har et egentligt ansættelsesforhold på museet. Figuren viser, at hovedparten af museernes årsværk udføres af fastansatte, det vil sige af medarbejdere, der ikke er ansat tidsbegrænset.

FIGUR 7

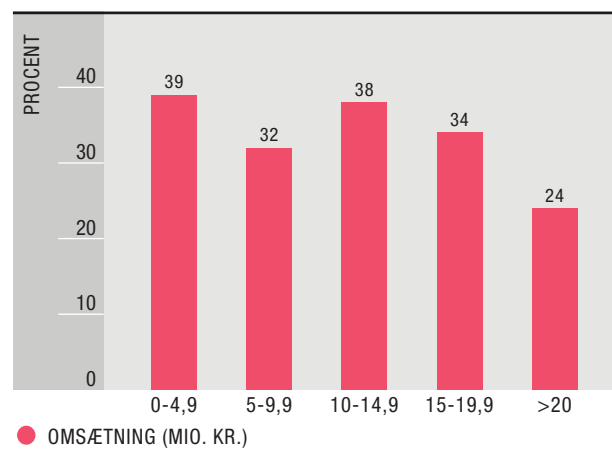
MEDARBEJDERNE PÅ MUSEERNE I ÅRSVÆRK

Det kan antages, at museer med en stor omsætning har bedre ressourcemæssige forudsætninger for at have flere fastansatte videnskabelige medarbejdere blandt sine ansatte. Figur 8 viser, at det ikke er tilfældet. Der er ingen sammenhæng mellem museernes omsætning og andelen af videnskabelige medarbejdere blandt de fastansatte årsværk.

Figur 9 viser, at på kunstmuseerne er andelen af de videnskabelige medarbejderes blandt de fastansatte årsværk 50-60% mindre end i de øvrige museums-kategorier.

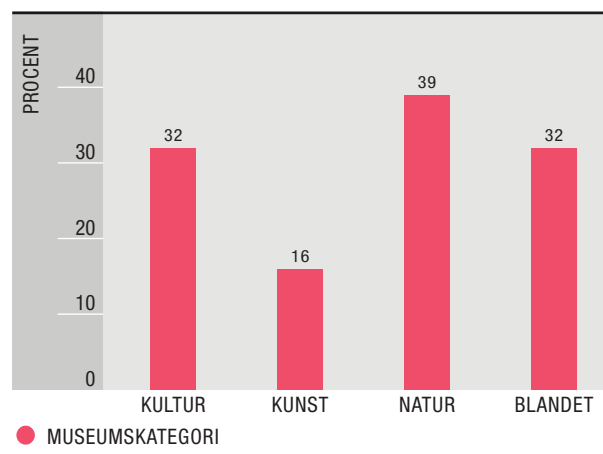
FIGUR 8
DE VIDENSKABELIGE MEDARBEJDERES ANDEL
AF DE FASTANSATTE ÅRSVÆRK

Der var i alt 303 frivillige årsværk på de statsanerkendte museer i 2011. Det er en stigning på 6% siden 2010.

De frivillige udgør 10% af museernes samlede antal årsværk. I tabel 3 ses, at andelen af frivillige varierer mellem museums-kategorierne. Relativt set – og i absolutte tal – er langt de fleste frivillige på de kulturhistoriske museer, og de færreste er på kunstmuseerne og de naturhistoriske museer.

FIGUR 9
DE VIDENSKABELIGE MEDARBEJDERES ANDEL
AF DE FASTANSATTE ÅRSVÆRK

TABEL 3
FRIVILLIGES ANDEL AF ÅRSVÆRKENE I DE FORSKELLIGE
MUSEUMSKATEGORIER

MUSEUMSKATEGORI	FRIVILLIGES ANDEL AF KATEGORIERNES SAMLEDE ÅRSVÆRK
KULTUR	13,1%
KUNST	0,8%
NATUR	3,8%
BLANDET	6,2%

ÅBNINGSTIDER

Museer skal ifølge Museumsloven være tilgængelige for offentligheden ved forud bekendtgjorte åbningstider. Traditionelt har museerne løftet opgaven ved at holde åbent i dagtimerne, undtagen på mandage.

“Danske museer i tal” supplerer Danmarks Statistiks opgørelse over museernes åbningstimer ved at sondre mellem åbningstider før kl. 16.00 og efter kl. 16.00, hvor flere har fri fra arbejde og derfor har bedre mulighed for at bruge museet.

Museernes indberetninger viser, at 104 statsanerkendte museer havde åbent efter kl. 16.00 i 2011. De havde i alt 20.125 åbningstimer efter kl. 16.00. Det svarer til 193 timer i gennemsnit pr. museum med åbningstider efter kl. 16.00. Seks museer havde ikke åbent efter kl. 16.00. 17% af museerne havde åbent i under 20 timer efter kl. 16.00.

Museerne havde åbent i 85.404 timer i weekender inden kl. 16.00. Det svarer til 776 timer pr. museum i gennemsnit.

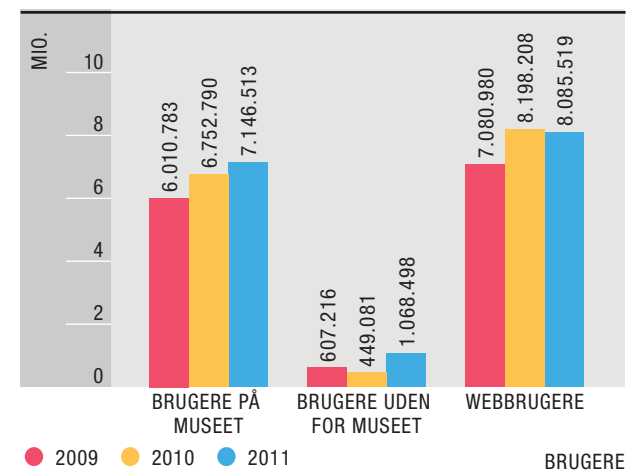
Brugere

I 2011 havde museerne 7.146.513⁶ brugere på museerne. Det svarer til et gennemsnit på 64.968 brugere pr. museum. Museerne havde desuden 1.068.498 brugere uden for museerne. I gennemsnit havde museerne 9.714 brugere uden for museet.

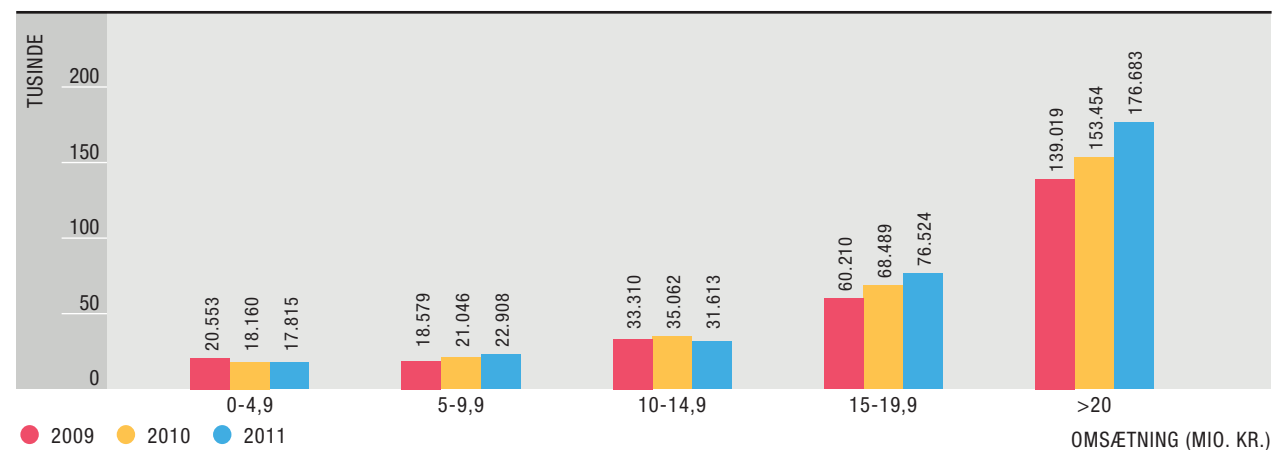
Figur 10 viser udviklingen i museernes fysiske brugere og deres webbrugere fra 2009-2011. Det ses, at antallet af brugere på museerne er stigende over årene. Antallet af brugere uden for museerne stiger markant i 2011 efter et fald i 2010. Det skyldes et stort antal brugere af et enkelt kunstmuseums udstilling uden for museet. Antallet af webbrugere er efter en stigning i 2010 stort set uændret fra 2010-2011.

Figur 11 viser, at der er en klar sammenhæng mellem museernes størrelse målt ved deres omsætning og antallet af brugere på museet. Jo større omsætning, des flere brugere.

FIGUR 10
ANTAL BRUGERE

FIGUR 11
GENNEMSITLIGT ANTAL BRUGERE PÅ MUSEET

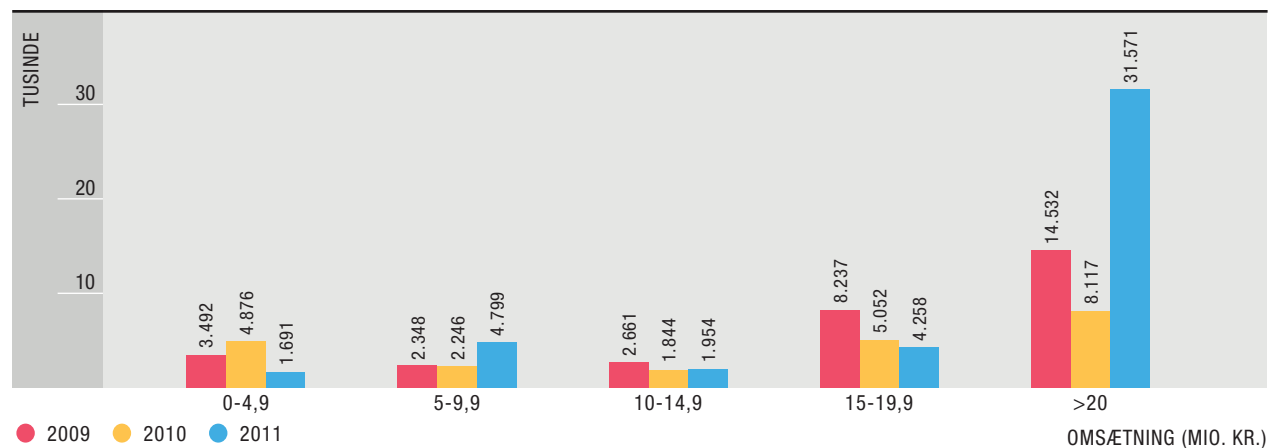
⁶ Dette tal afviger fra Danmarks Statistiks besøgstal, der også indeholder besøgstal for de statslige museer og for statsstøttede museer, der hverken er statslige eller statsanerkendte.

Der er derimod ingen klar sammenhæng mellem museernes størrelse og antallet af brugere uden for museerne (se figur 12).

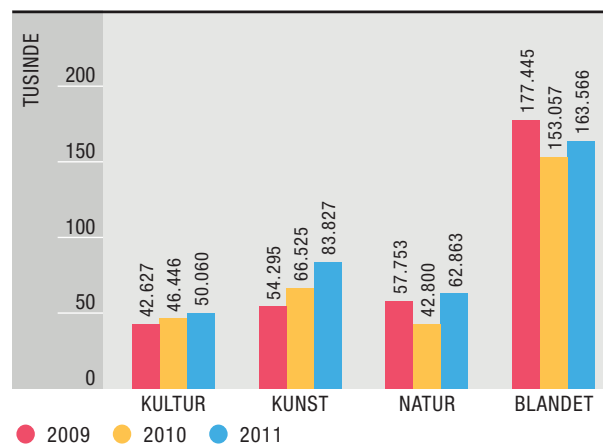
På figur 13 ses, at der er fremgang i antallet af brugere på museet inden for alle kategorier fra 2010-2011. Den blandede museumskategori havde i gennemsnit flest brugere på museet i alle årene. Det kan skyldes, at museerne i denne kategori typisk er fusionsmuseer med flere aktivitetsadresser, og at de alle er større museer med en omsætning på mere end 15 mio. kr.

Af figur 14 ses, at antallet af brugere til arrangementerne uden for museet siden 2010 er steget inden for alle kategorier undtagen den kulturhistoriske. På kunstmuseerne er stigningen særdeles markant. Det skyldes en særligt velbesøgt udstilling uden for et enkelt museums mure.

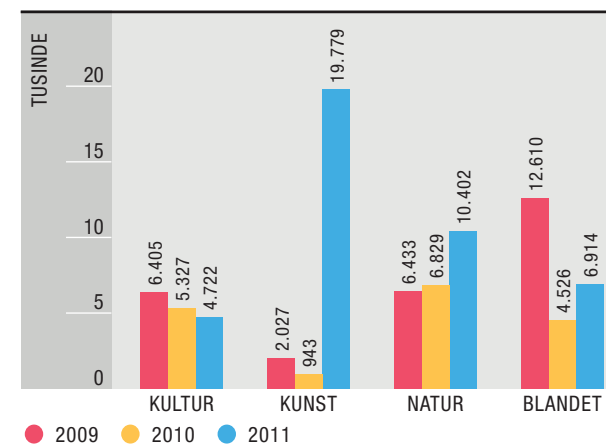
FIGUR 12
GENNEMSNITLIGT ANTAL BRUGERE UDEN FOR MUSEET

FIGUR 13
GENNEMSNITLIGT ANTAL BRUGERE PÅ MUSEET

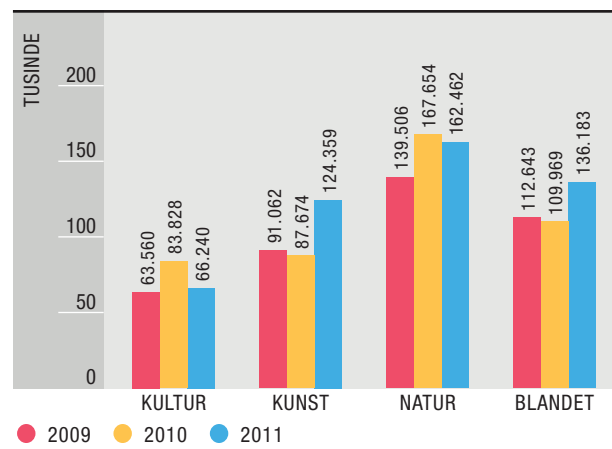

FIGUR 14
GENNEMSNITLIGT ANTAL BRUGERE UDEN FOR MUSEET

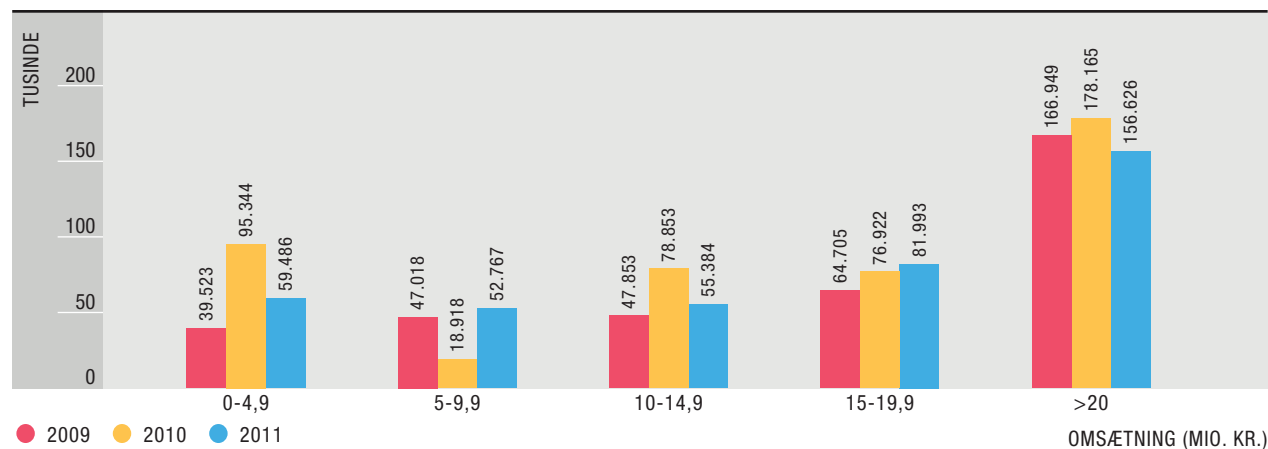
FIGUR 15

GENGEMSNITLIGT ANTAL UNIKKE HJEMMESIDEBRUGERE

FIGUR 16

GENGEMSNITLIGT ANTAL UNIKKE HJEMMESIDEBRUGERE

WEBBRUGERE

Internettet er en vigtig kommunikations- og formidlingsmæssig platform for museerne. Det er derfor væsentligt at få belyst, i hvilket omfang museet og dets brugere "mødes" på hjemmesiden. 93 museer oplyser, at de i 2011 havde 8.085.519 unikke hjemmesidebesøg. I gennemsnit har hvert museum, som opgør sine brugere på hjemmesiden, 88.153 unikke besøg.

17 museer opgjorde ikke antallet af hjemmesidebrugere i 2011. Det er et overraskende højt tal i betragtning af internettets betydning for kommunikation og formidling. Der er en tendens til, at det er museerne med den laveste omsætning, som ikke opgør

antallet af hjemmesidebrugere. For museer med en omsætning under 5 mio. kr. er det 26%, som ikke opgør antallet af hjemmesidebrugere. For museer med en omsætning på 5-9,9 mio. kr. er det 32%, som ikke opgør antallet af hjemmesidebrugere.

Figur 15 viser, at blandt de museer, som har opgjort deres unikke hjemmesidebrugere, har de to naturhistoriske flest brugere. De har næsten halvdelen gang så mange unikke brugere som de kulturhistoriske hjemmesider, der har færrest. Det gennemsnitlige antal unikke hjemmesidebrugere på kunstmuseerne og museerne af blandet kategori er steget fra 2010-2011, men det er faldet på de hjemmesider, som tilhører kultur- og naturhistoriske museer.

Figur 16 viser, at der i modsætning til 2009 ikke er en klar sammenhæng mellem museernes omsætning og antallet af unikke brugere på deres hjemmesider i 2010 og 2011.

Det museumsfaglige arbejde

INDSAMLING OG UDSKILLELSE

Museernes indsamling af kultur- og naturarv er beskrevet i museumsloven som én af museernes fem hovedopgaver. Dette afsnit om indsamling og udskillelse belyser sider af museernes varetagelse af opgaven.

INDSAMLING

Museerne skal indsamle inden for deres vedtægtsbestemte ansvarsområde, og indsamlingen bør udspringe af museets forskning. Med henblik på at sikre, at indsamlingen finder sted inden for disse rammer, bør museet formulere en indsamlingspolitik, herunder nedskrevne retningslinjer for modtagelse.

Museernes indberetninger viser, at 83% af museerne har nedskrevne retningslinjer for modtagelse af genstande/værker/præparater. Tabel 4 viser en betydelig variation i hvor stor en andel af museerne i museumskategoriene, der har nedskrevne retningslinjer for modtagelse. Kun 55% af kunstmuseerne har sådanne retningslinjer mod 94% af de kulturhistoriske og samtlige naturhistoriske og blandede museer. Forklaringen kan være, at kunstmuseernes vedtægtsbestemte ansvarsområder typisk er smallere defineret end de øvrige museums kategoriers, og at indsamling typisk finder sted ved køb. Der er derfor ikke det samme behov for særskilte retningslinjer på området.

TABEL 4

ANDEL MUSEER MED SKRIFTLIGE RETNINGSLINJER FOR MODTAGELSE

MUSEUMSKATEGORI	ANDEL MED SKRIFTLIGE RETNINGSLINJER FOR MODTAGELSE
KULTUR	94%
KUNST	55%
NATUR	100%
BLANDET	100%

De statsanerkendte museers samlinger omfatter 10-15 mio. genstande, værker og præparater. Antallet afhænger af opgørelsesmetoden. I 2011 indsamlede museerne tilsammen 143.125 genstande, værker eller præparater mod 167.347 i 2010. Det svarer til, at hvert museum i gennemsnit forøgede samlingen med 1.301 genstande, værker eller præparater i 2011. Den gennemsnitlige indsamling og den passive indsamlings andel er opdelt på museums kategori i tabel 5. Det skal bemærkes, at gennemsnittene dækker over store variationer i indsamlingen, eksempelvis har det ene naturhistoriske museum indsamlet 2 præparater, mens det andet har indsamlet 70.000.

Af de indsamlede genstande/værker/præparater var 16.311 passivt indsamlet. Passivt indsamlede genstande er typisk gaver til museet, som derfor ikke indsamles som led i museets forskning. Spredningen på, hvor meget der indsamles passivt, er stor.

Omkring 67% eller 11.000 af de passivt indsamlede genstande er indsamlet af tre museer, og på otte museer er hele indsamlingen passiv. Tabel 5 viser, at de kunsthistoriske museer relativt set indsamler mest passivt. Det er dog også den kategori af museer, som indsamler mindst.

TABEL 5

GENNEMSNITLIGT ANTAL INDSAMLEDE GENSTANDE, VÆRKER ELLER PRÆPARATER I 2011

	ANTAL INDSAMLEDE GENSTANDE, VÆRKER ELLER PRÆPARATER I GENNEMSNIT	DEN PASSIVE INDSAMLINGS ANDEL AF DEN SAMLEDE INDSAMLING
KULTUR	624	21%
KUNST	57	43%
NATUR	35.005	7%
BLANDET	5.292	4%

UDSKILLELSE

De statsanerkendte museer kan frit udskille fra deres samlinger til statslige og statsanerkendte museers samlinger. Udskillelse til andre formål kan kun ske efter Kulturstyrelsens godkendelse.

“Udredning om bevaring af kulturarven” anbefaler, at museerne:

- forholder sig reflekteret til samlingens sammensætning
- forholder sig til samlingens potentiale for forskning og formidling
- vurderer behovet for udskillelse.

24 museer har udskilt genstande fra samlingerne i 2011. Det er en forøgelse på 50% siden 2010 og svarer til 22% af museerne. De 24 museer har tilsammen udskilt 10.967 genstande. Det er mere end en syvdobling i forhold til 2010, hvor der blev udskilt 1.445 genstande.

REGISTRERING

Museerne skal registrere deres samlinger. Det fremgår af museumsloven, at det er en hovedopgave for de statsanerkendte museer. De kunst- og kulturhistoriske museer skal desuden indberette deres registreringsdata til de centrale kulturalravsregistre: Museernes Samlinger og Kunstindeks Danmark (KID).

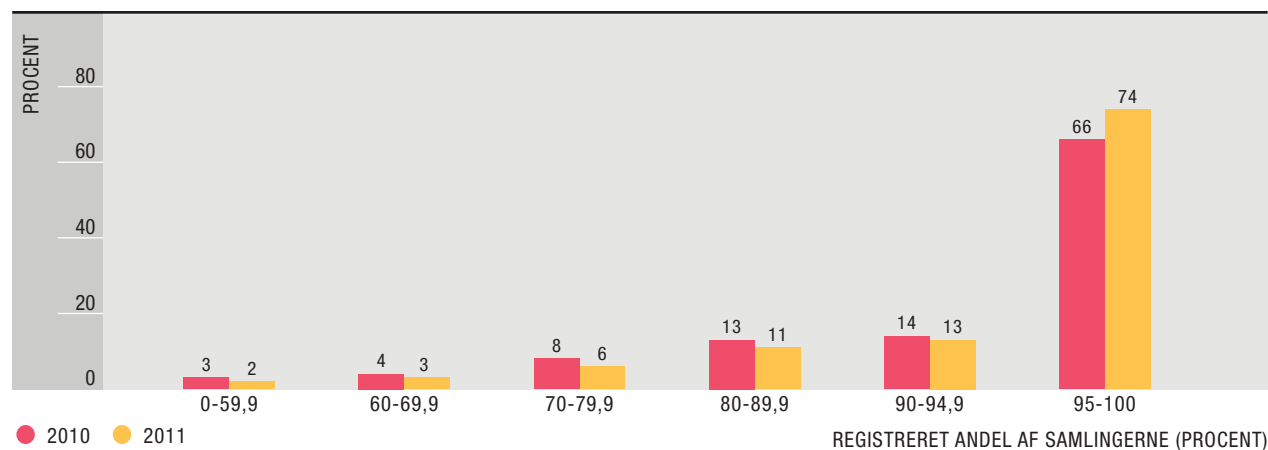
Museerne har i gennemsnit registreret 92% af deres samlinger, analogt eller digitalt ⁷.

Af figur 17 ses en generel fremgang i museernes registrering fra 2010-2011. I 2011 har 74% af museerne registreret 95-100% af deres samlinger. Kun to museer har registreret under 60% af samlingen.

Det kan antages, at museer med en større omsætning er bedre til at registrere deres samling, fordi de har flere ressourcer til opgaven. Figur 18 viser, at det ikke er tilfældet. Der er ikke ingen sammenhæng mellem museernes omsætning og den andel af samlingen, som museet har registreret.

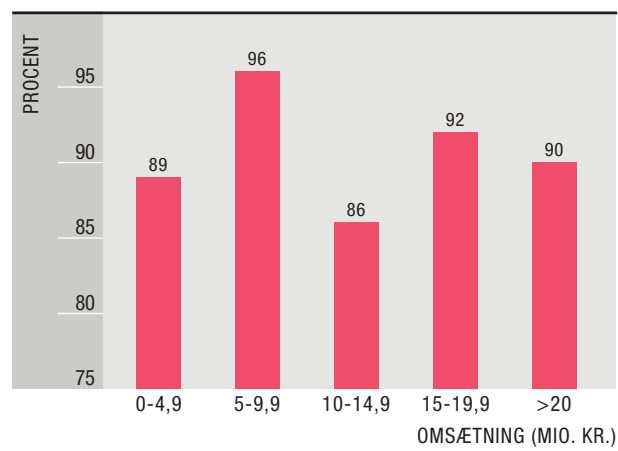
FIGUR 17

ANDEL AF MUSEERNES SAMLINGER, SOM ER REGISTRERET

FIGUR 18

GENNEMSNITLIG REGISTRERING AF SAMLINGEN

⁷ Vikingeskibsmuseet indgår ikke i opgørelserne om registrering, herunder figur 17 og figur 18. Vikingeskibsmuseet og de naturhistoriske museer indgår ikke i opgørelserne om indberetning til de centrale kulturalravsregistre, herunder figur 19, figur 20 og Tabel 6.

Figur 19 viser en markant fremgang i andelen af samlingerne, som museerne har indberettet til de centrale kulturarvsregistre. Andelen af museer, som har indberettet under 10%, er faldet med 18 procentpoint fra 2009 til 2011 og andelen af museer, som har indberettet over 70% af samlingen til de centrale kulturarvsregistre, er steget fra 37% i 2009 til 64% i 2011.

Figur 20 viser, at museernes størrelse målt ved deres omsætning ikke er afgørende for hvor stor en del af museernes samling, der er indberettet. Gennem de sidste tre år har der dog været en stigning i indberetningerne inden for alle størrelser af museer.

I tabel 6 ses det, at de kulturhistoriske museer har et relativt større indberetningsefterslæb end de øvrige museumskategorier.

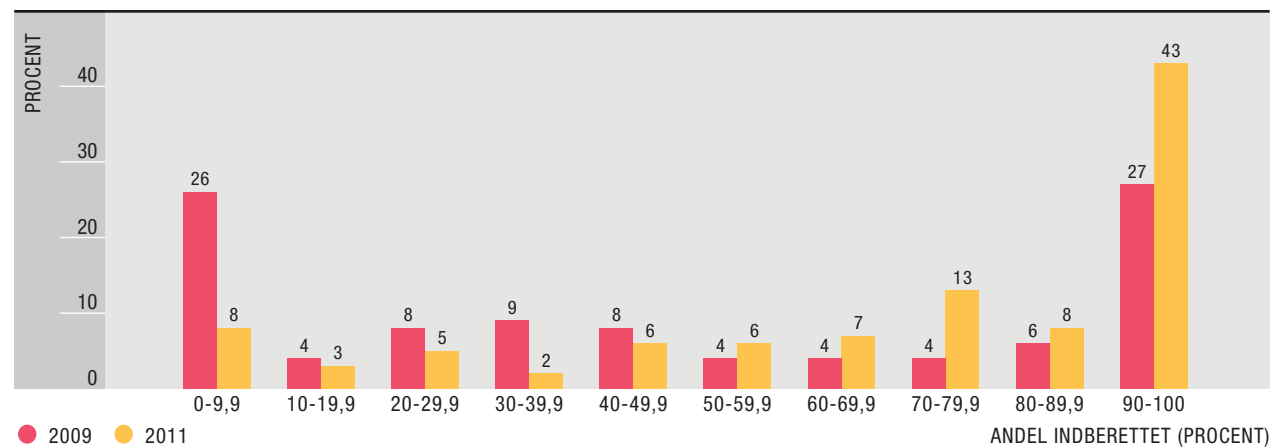
TABEL 6

INDBERETNING TIL DE CENTRALE KULTURARVSREGISTRE FOR HVER MUSEUMSKATEGORI

GENNEMSITLIG INDBERETNING TIL DE CENTRALE KULTURARVSREGISTRE	
KULTUR	67%
KUNST	76%
BLANDET	78%

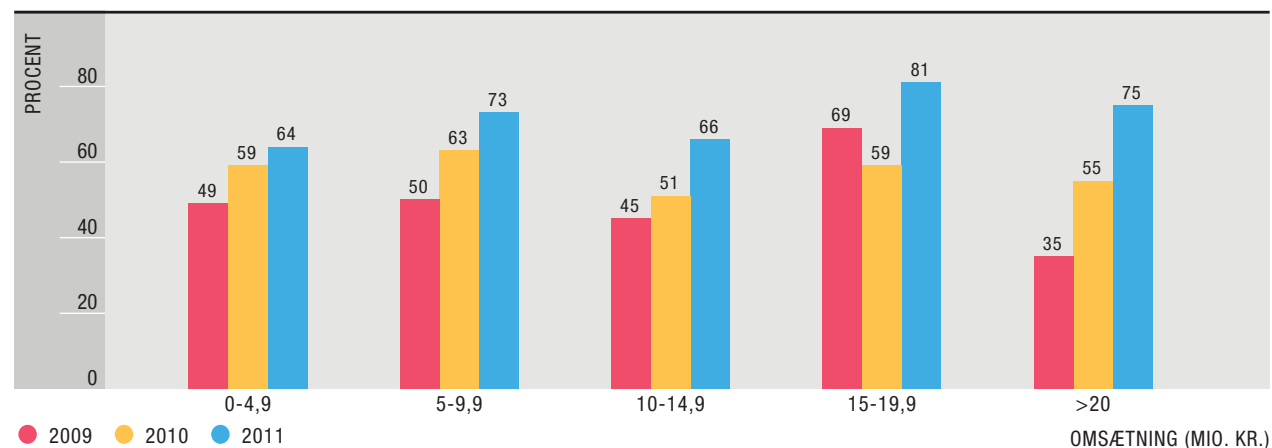
FIGUR 19

ANDEL AF SAMLINGEN INDBERETTET TIL DE CENTRALE KULTURREGISTRE

FIGUR 20

GENNEMSITLIG PROCENTDEL INDBERETTET TIL DE CENTRALE KULTURARVSREGISTRE

BEVARING

Ifølge museumsloven er arbejdet med bevaring af samlingerne en hovedopgave for et museum. Bevaringen omfatter opbevaring, sikring, tilsyn og konservering. Arbejdet har til hensigt at sikre samlingens fortsatte tilgængelighed og værdi for forskning og formidling. I Kulturministeriets "Udredning om bevaring af kulturarven" gives en række anbefalinger til museerne vedrørende bevaringsindsatsen.

SAMLINGERNES BEVARINGSTILSTAND

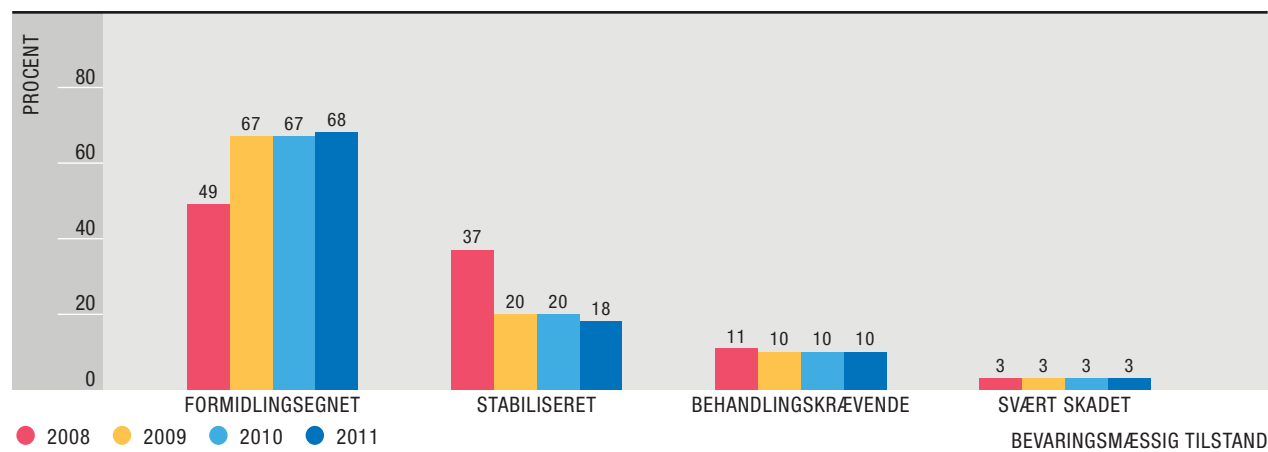
Ifølge "Udredning om bevaring af kulturarven" bør museerne skaffe sig et overblik over samlingernes potentiale for forskning og formidling, herunder et overblik over genstandenes bevaringsmæssige tilstand. Overblikket skal sætte museerne i stand til at prioritere deres bevaringsindsats. Udredningen anbefaler, at museerne kategoriserer samlingerne efter fire bevaringsmæssige tilstande:

- Formidlingsegnet tilstand
- Stabiliseret tilstand
- Behandlingskrævende tilstand
- Svært skadet tilstand

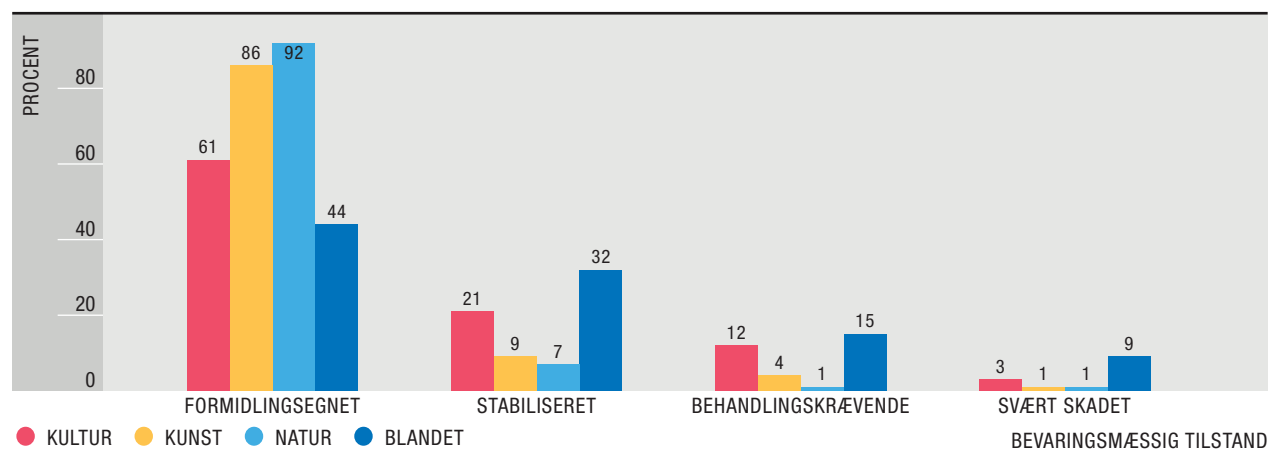
Museerne har indberettet, hvordan deres samlinger fordeler sig efter bevaringstilstand. Den gennemsnitlige fordeling er vist på figur 21. Figuren viser, at samlingernes bevaringsmæssige tilstand er blevet forbedret fra 2008 til 2009, men den er stort set uændret fra 2009 til 2011⁸.

⁸ Oplysningerne fra 2008 blev indberettet til pilotudgaven af "Danske museer i tal".

FIGUR 21
BESVARINGSMÆSSIG TILSTAND I 2008 TIL 2011

FIGUR 22
BESVARINGSMÆSSIG TILSTAND INDEN FOR MUSEUMSKATEGORIERNE

Figur 22 viser samlingernes bevaringsmæssige tilstand i de forskellige museumskategorier. Det fremgår, at især de kulturhistoriske og blandede

museer har en udfordring i forhold til bevaringsarbejdet. Kunstmuseernes og de naturhistoriske museers samlinger er derimod i en generelt god bevaringsmæssig tilstand.

KONSERVERINGSFAGLIGT OPSYN

Et løbende konserveringsfagligt opsyn med museets samlinger er en vigtig del af bevaringsarbejdet. Det giver museet mulighed for at følge samlingens bevaringstilstand over tid, så det kan gribe ind, hvis der sker ændringer.

“Danske museer i tal” viser, at 65 museer (59%) gennemfører konserveringsfagligt opsyn med hele samlingen efter faste terminer. Heraf fører 44 museer også logbog i forbindelse med de faste opsyn.

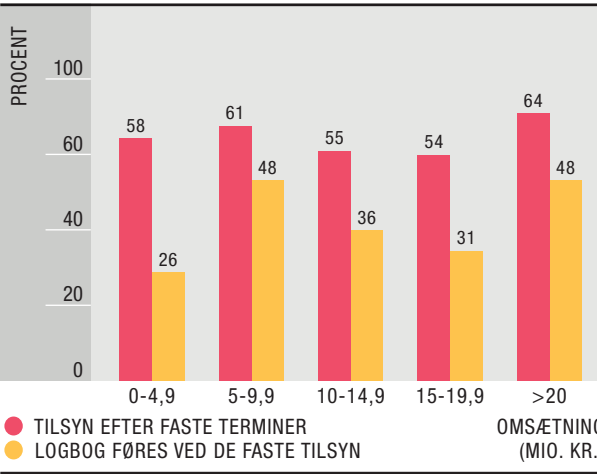
Tabel 7 viser, at en del museer inden for alle kategorier kan forbedre det konserveringsfaglige opsyn med samlingerne.

TABEL 7
KONSERVERINGSFAGLIGT OPSYN OG DOKUMENTATION
EFTER FASTE TERMINER

	OPSYN EFTER FASTE TERMINER	LOGBOG VED DE FASTE OPSYN
KULTUR	65%	44%
KUNST	42%	29%
NATUR	100%	0%
BLANDET	60%	60%

Det kan antages, at museerne med høj omsætning har flere ressourcer til at føre regelmæssige konserveringsfaglige tilsyn med samlingerne. Figur 23 viser imidlertid, at der ikke er nogen klar sammenhæng mellem museernes omsætning og deres konserveringstilsyn med samlingerne efter faste terminer.

FIGUR 23
ANDEL MUSEER, SOM FØRER KONSERVERINGSFAGLIGT
TILSYN MED SAMLINGEN OG FØRER LOGBOG I FORBINDELSE
HERMED

SIKRING

Til museernes bevaringsopgave hører at sikre samlingerne mod brand, tyveri og hærværk. Museerne løfter opgaven med præventive tiltag, der blandt andet omfatter evakueringsplaner, hensigtsmæssige rutiner, opsyn med samlingerne og brand- og tyverialarmer.

Museernes indberetninger viser, at:

- 99% af museerne råder over tyverialarmeringsanlæg med automatisk signaloverførsel til en døgnbemandet vagtcentral
- 72% af museernes tyverialarmeringsanlæg dækker hele samlingen
- 99% af museer råder over brandalarmeringsanlæg med automatisk signaloverførsel til en døgnbemandet vagtcentral
- 62% af museernes brandalarmeringsanlæg dækker hele samlingen
- 64% af museerne gennemfører årlige brandøvelser
- 71% af museerne har skriftlige retningslinjer for opsyn i udstillingerne
- 55% af museerne har skriftlige retningslinjer for datasikkerhed.

FORSKNING

Forskning er en af hovedopgaverne for de statsanerkendte museer. Det fremgår af museumsloven. De statsanerkendte museer skal forske inden for deres ansvarsområde og publicere resultaterne. Museerne skal lægge forskningen til grund for deres faglige arbejde. Ifølge "Forskningsstrategi for Kulturministeriets område" skal forskningsinstitutioner på Kulturministeriets område forske i henhold til det almene forskningsbegreb. Det kan kort sammenfattes således:

- Originalitet – at der udvikles ny viden, indsigt og erkendelse
- Transparens – at der anvendes relevante metoder og kontekstualisering i relevante teoridannelser
- Gyldighed – at der redegøres for arbejdets forhold til relevante videnområder, og at forskningsarbejdet fremstilles, så det er tilgængeligt for fagfællebedømmelse.

84 statsanerkendte museer har i 2011 samlet publiceret 430 forskningspublikationer med en klar forbindelse til deres ansvarsområde. Det er stort set status quo i forhold til 2010, hvor der blev publiceret 435 med klar forbindelse til museernes ansvarsområde.

26 museer publicerede ikke forskning inden for deres ansvarsområde i 2011. Det er det samme antal som i 2010.

Tabel 8 viser, at en betydelig andel kunst- og kulturhistoriske museer ikke publicerede forskning i 2011. Samtidig ses det, at det gennemsnitlige antal forskningspublikationer varierer markant mellem museumskategorierne. Det kan blandt andet skyldes, at der i kategorien med blandede museer kun er museer med en omsætning på over 15 mio. kr. Disse museer har således flere ressourcer til rådighed til forskning.

I tabel 9 ses en sammenhæng mellem museernes omsætning og andelen af museer, som ikke har publiceret forskning i 2011. Jo mindre omsætning, des færre museer publicerer. Det ses også, at det gennemsnitlige antal forskningspublikationer stiger med omsætningen. Kun de allermindste museer falder uden for denne tendens.

170 forskningspublikationer ud af de i alt 430 blev udarbejdet i samarbejde med andre danske museer eller universiteter. Det svarer til 40% af det samlede antal forskningspublikationer i 2011.

TABEL 8

FORSKNINGSPUBLIKATIONER MED KLAR FORBINDELSE TIL MUSEERNES ANSVARSOMRÅDET INDENFOR HVER KATEGORI

	FORSKNINGSPUBLIKATIONER I ALT	ANDEL MUSEER UDEN FORSKNINGSPUBLIKATIONER	FORSKNINGSPUBLIKATIONER I Gennemsnit for publicerende museer
KULTUR	249	24%	4,5
KUNST	80	29%	3,6
NATUR	10	0%	5,0
BLANDET	91	0%	18,2

TABEL 9

FORSKNINGSPUBLIKATIONER INDEN FOR ANSVARSOMRÅDE I FORHOLD TIL OMSÆTNING

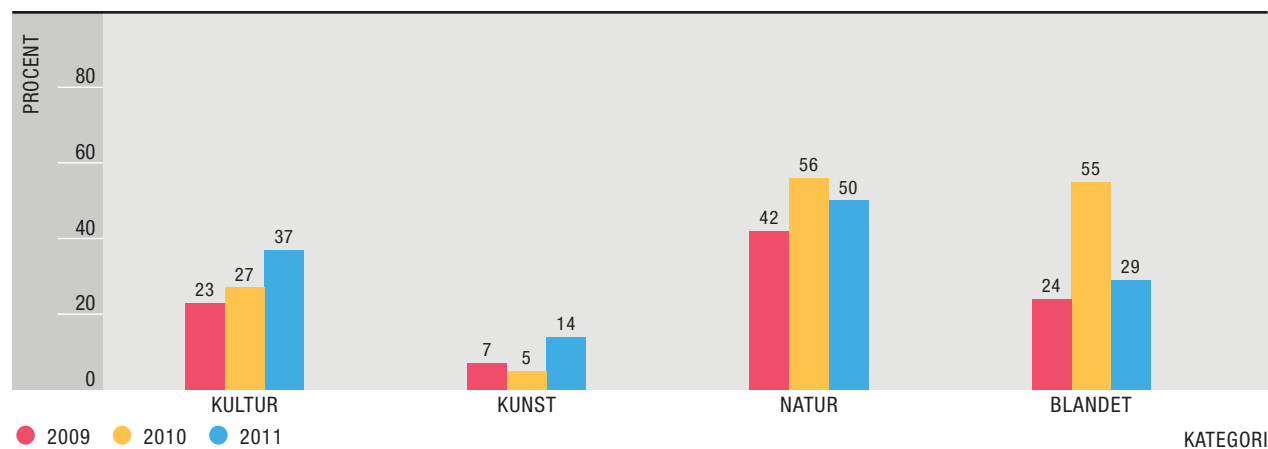
OMSÆTNING (MIO. KR.)	ANDEL MUSEER UDEN FORSKNINGSPUBLIKATIONER	FORSKNINGSPUBLIKATIONER I Gennemsnit for publicerende museer
0-4,9	42%	3,3
5-9,9	29%	1,8
10-14,9	32%	2,5
15-19,9	8%	4,8
>20	4%	11,3

I henhold til det almene forskningsbegreb er det en forudsætning for gyldigheden, at forskningsarbejdet fremstilles, så det er tilgængeligt for fagfællebedømmelse. 135 af forskningspublikationerne var omfattet af fagfællebedømmelse. Det svarer til 31%. Det er status quo i forhold til 2010. Figur 24 viser, at de naturhistoriske museer i 2011 havde en højere andel af fagfællebedømte publikationer end de øvrige museumskategorier. Det ses også, at andelen af fagfællebedømte forskningspublikationer er steget på de kulturhistoriske museer og på kunstmuseerne.

Figur 25 viser, at andelen af forskningspublikationer omfattet af fagfællebedømmelse er stigende inden for alle størrelser af museer. Den viser også, at andelen stiger i takt med museernes omsætning – jo større omsætning des flere af museets forskningspublikationer bliver fagfællebedømt. I 2011 er eneste undtagelse fra disse to tendenser de allerstørste museer.

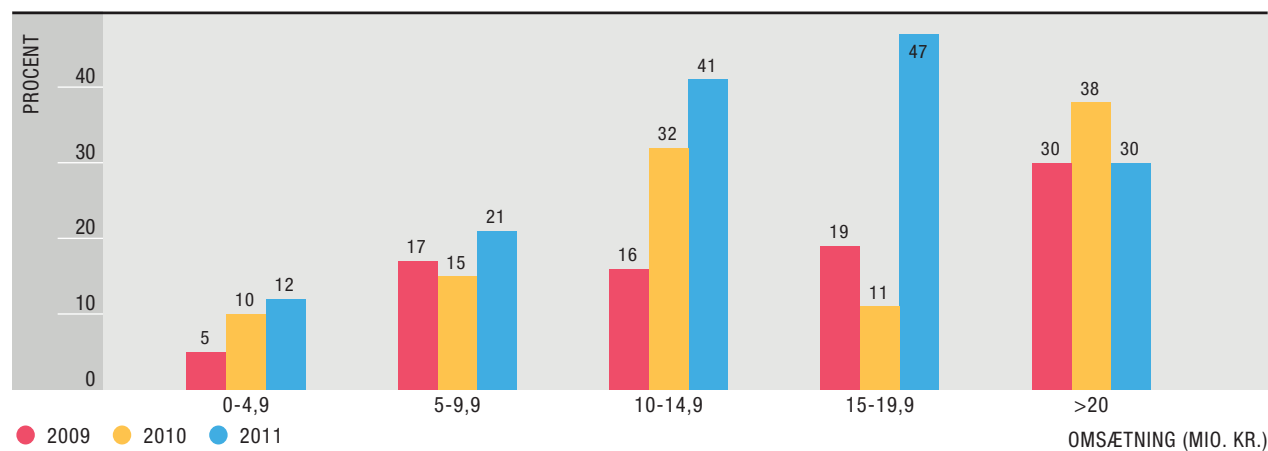
FIGUR 24

FAGFÆLLEBEDØMTE PUBLIKATIONERS ANDEL AF KATEGORIENS SAMLEDE ANTAL FORSKNINGSPUBLIKATIONER

FIGUR 25

FAGFÆLLEBEDØMTE PUBLIKATIONERS ANDEL AF FORSKNINGSPUBLIKATIONERNE

FORMIDLING

Formidling er en af museernes hovedopgaver. Det fremgår af museumsloven.

Ved sin formidling bringer museet systematisk sin faglige viden og sine samlinger i spil i forhold til brugerne. Museets formidling omfatter udstillinger, undervisning, aktiviteter i og uden for museet, publikationer og digital formidling. "Udredning om museernes formidling" anbefaler bl.a. en kvalificering af formidlingsmedarbejdernes kompetencer, at formidlingen søger nye analoge og digitale platforme, at den orienterer sig mod forskellige brugergrupper, samt at den sker i dialog med brugerne og gennem partnerskaber mellem museer og andre institutioner, nationalt og internationalt.

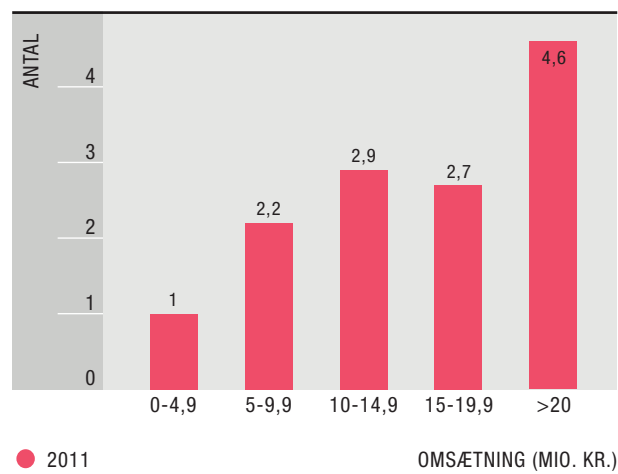
KOMPETENCER

89% af museerne har formidlingsmedarbejdere med kompetencegivende uddannelse inden for formidling eller undervisning. 86% af de kulturhistoriske, 97% af kunstmuseerne og 80% af de museerne med blandet kategori har formidlingsmedarbejdere med kompetencegivende uddannelse. I den naturhistoriske kategori har begge museer formidlingsmedarbejdere med kompetencegivende uddannelse.

Figur 26 viser en tendens til, at jo større omsætning museerne har, des flere formidlingsmedarbejdere med kompetencegivende uddannelse har de i gennemsnit.

FIGUR 26

GENNEMSITLIGT ANTAL FORMIDLINGSMEDARBEJDERE MED KOMPETENCEGIVENDE UDDANNELSE

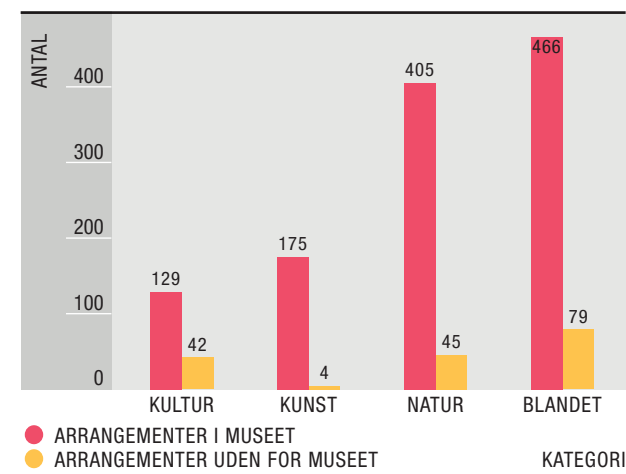

FORMIDLINGSARRANGEMENTER

Museerne gennemfører formidlingsarrangementer på museet og uden for museet. På museet er det f.eks. omvisninger, foredrag og workshops. Uden for museet er det f.eks. byvandring. På figur 27 ses, hvor mange arrangementer museerne i de forskellige kategorier har haft på og uden for museet i 2011. Det ses, at den blandede kategori har flest arrangementer både på og uden for museet. Det kan blandt andet skyldes, at der i denne kategori er flere store museer med mange besøgsafdelinger. Alle museumskategorier gennemfører flere arrangementer inden for museets mure end uden for museets mure. I gennemsnit har kunstmuseerne kun ganske få arrangementer uden for museet.

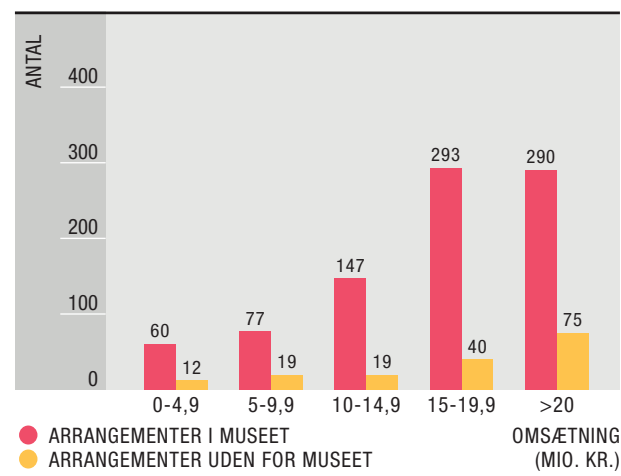
FIGUR 27

GENNEMSITLIGT ANTAL ARRANGEMENTER I OG UDEN FOR MUSEET (EKSKLUSIVE UNDERVISNING)

Figur 28 viser en sammenhæng mellem museernes størrelse og det gennemsnitlige antal arrangementer i og uden for museerne. Jo større omsætning, des flere arrangementer gennemfører museerne.

FIGUR 28
GENNEMSNITLIGT ANTAL ARRANGEMENTER I OG UDEN FOR MUSEET (EKSKLUSIVE UNDERVISNING)

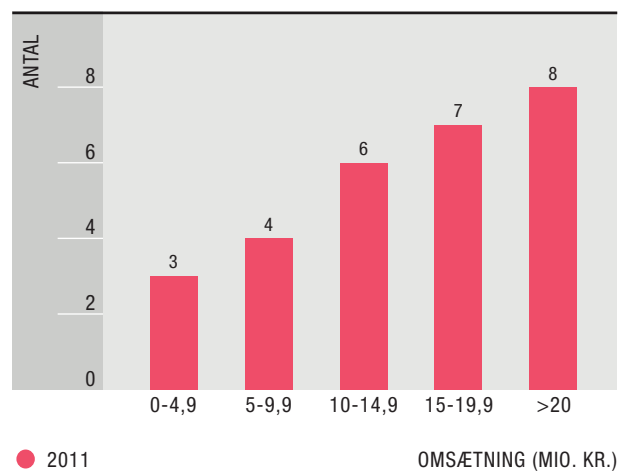

SÆRUDSTILLINGER

Udstillinger af genstande, værker eller præparater er et særkende for museer og er traditionelt museernes primære formidlingsform. En udstilling kan være af længere eller af kortere varighed. De skiftende udstillinger, der ofte belyser aktuelle, specifikke emner, kaldes i almindelighed særudstillinger.

De 110 statsanerkendte museer viste tilsammen 615 særudstillinger i 2011. Det svarer til seks i gennemsnit. Af figur 29 ses det, at jo større omsætning museerne har, des flere særudstillinger viser de.

FIGUR 29
GENNEMSNITLIGT ANTAL VISTE SÆRUDSTILLINGER

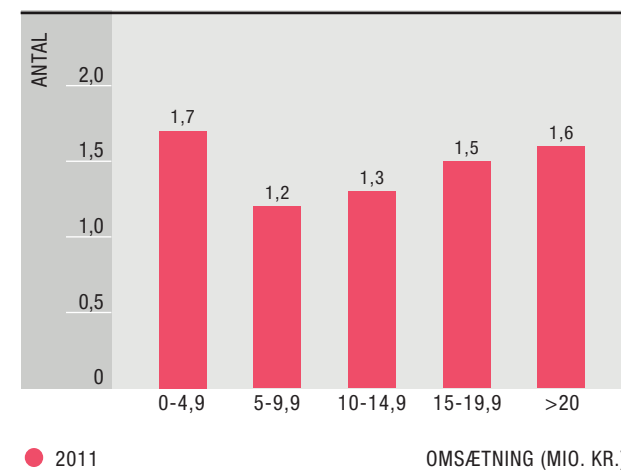
DIGITALE FORMIDLINGSPROJEKTER

I 2011 producerede museerne i alt 159 digitale formidlingsprojekter. Det er en stigning på 29% i forhold til 2010. Figur 30 viser, at jo større museerne er, des flere digitale formidlingsprojekter producerer de. Museer med en omsætning på 5-9,9 mio. kr. afviger dog fra tendensen.

MUSEERNES HJEMMESIDER

Alle 110 statsanerkendte museer har hjemmesider. 58 af museerne har brugerinddragende faciliteter på hjemmesiden, f.eks. blogs, diskussionsfora og wiki-inspirerede funktioner.

FIGUR 30
GENNEMSNITLIGT ANTAL PRODUCEREDE DIGITALE FORMIDLINGSPROJEKTER

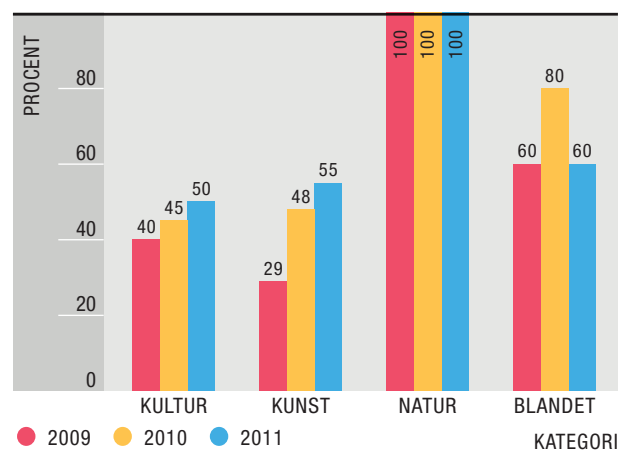
UNDERVISNING

Alle statsanerkendte museer har gratis adgang for elever fra grundskoler og ungdomsuddannelser. Mange har desuden undervisningstilbud henvendt til grundskolerne, ungdomsuddannelserne og til andre uddannelser. Undervisningen kan være gratis for brugerne, eller den kan tilbydes mod betaling. "Udredning om museernes formidling" anbefaler en styrkelse af museernes tilbud til undervisningssektoren gennem samarbejde og koordinering mellem undervisningsinstitutioner og museer.

58 museer oplyser, at de har indgået skriftlige samarbejdsaftaler om undervisning med undervisningssektoren. Det svarer til 53% af museerne. Det er en stigning på fire procentpoints siden 2010. Figur 31

FIGUR 31

ANDEL MUSEER MED SKRIFTLIGE SAMARBEJDSAFTALER MED UNDERVISNINGSEKTOREN

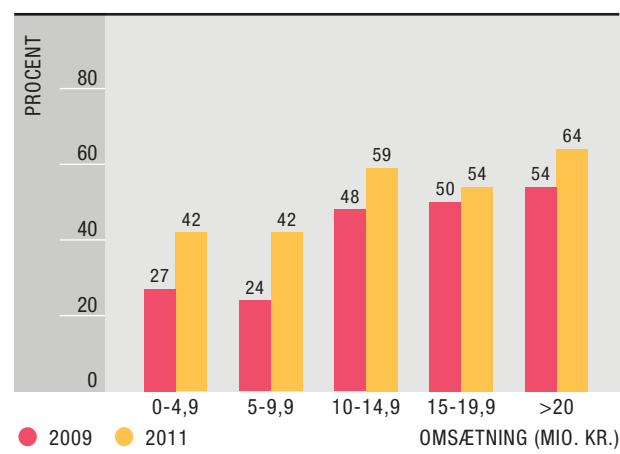

viser, at der er stor forskel på museumskategoriernes tilbøjelighed til at indgå forpligtende aftaler med undervisningssektoren. På de naturhistoriske museer har alle skriftlige samarbejdsaftaler med undervisningssektoren. I de øvrige kategorier er det 50-60%. Siden 2009 har der dog været fremgang i andelen af kunst- og kulturhistoriske museer med skriftlige samarbejdsaftaler med undervisningssektoren. I den blandede kategori er andelen faldet siden 2010, fordi ét museum ikke længere har skriftlige samarbejdsaftaler med undervisningssektoren.

Figur 32 viser en klar tendens til, at jo større museerne er, des flere har samarbejdsaftaler med undervisningssektoren. Kun museerne med en omsætning på 15-19,9 mio. kr. afviger fra tendensen.

FIGUR 32

ANDEL MUSEER MED SKRIFTLIGE SAMARBEJDSAFTALER MED UNDERVISNINGSEKTOREN

Tabel 11 viser, at de 58 museer med skriftlige samarbejdsaftaler med undervisningssektoren i gennemsnit havde mere end dobbelt så mange klasser, som modtog museets undervisningstilbud, end de 52 museer uden skriftlige samarbejdsaftaler. Det er en stor stigning siden 2009, hvor de museer, som havde skriftlige aftaler med undervisningssektoren, i gennemsnit underviste 20% flere klasser.

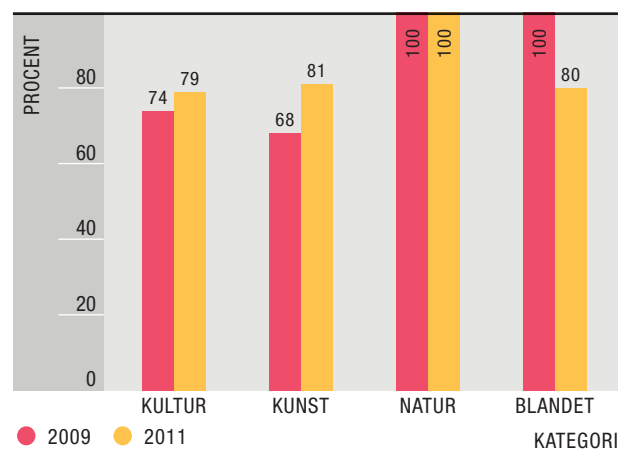
TABEL 11

ANTAL UNDERVISTE SKOLEKLASSER PÅ MUSEER MED OG UDEN SKRIFTLIGE SAMARBEJDSAFTALER MED UNDERVISNINGSEKTOREN.

SKRIFTLIGE SAMARBEJDSAFTALER MED UNDERVISNINGSEKTOREN	GENNEMSITLIGT ANTAL KLASSER
NEJ	114
JA	259

FIGUR 33

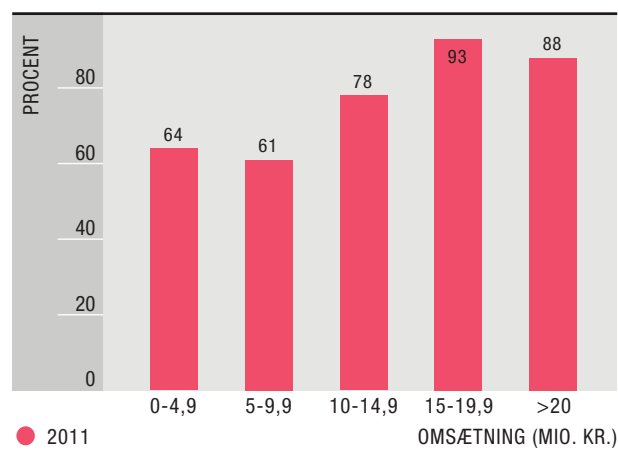
ANDEL MUSEER MED UNDERVISNINGSFORLØB TILPASSET TRINMÅL OG LÆREPLANER

89 museer har undervisningsforløb tilpasset grundskolernes og ungdomsuddannelsernes trinmål og læreplaner. Det svarer til 80% af museerne. Figur 33 viser variation mellem museumskategorierne, hvad angår undervisningsforløb tilpasset grundskolernes og ungdomsuddannelsernes trinmål og læreplaner. Variationen er reduceret siden 2009, fordi flere kunstmuseer og kulturhistoriske museer har fået undervisningsforløb tilpasset trinmål og læreplaner. Til gengæld har der tilsyneladende været en tilbagegang blandt museerne af blandet kategori, hvor ét museum ikke længere har undervisningsforløb tilpasset trinmål og læreplaner.

FIGUR 34

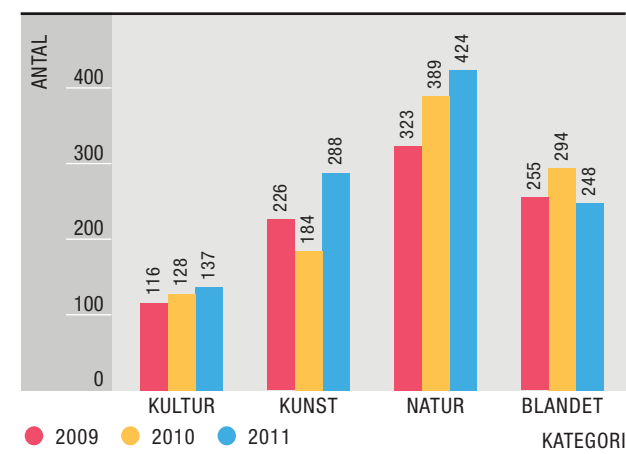
ANDEL MUSEER MED UNDERVISNINGSFORLØB TILPASSET TRINMÅL OG LÆREPLANER

Figur 34 viser en svag tendens til, at andelen af museer med undervisningsforløb tilpasset trinmål og læreplaner er stigende, når omsætningen stiger.

FIGUR 35

GENNEMSITLIGT ANTAL KLASSEER SOM BENYTTET MUSEERNES UNDERVISNINGSTILBUD

I 2011 modtog 20.915 skoleklasser museernes undervisningstilbud. Det er en stigning på 21% i forhold til 2010, og det svarer til at 190 klasser i gennemsnit benyttede hver museums undervisningstilbud. Figur 35 viser, at de naturhistoriske museer i gennemsnit underviste flest skoleklasser. Figuren viser også, at det gennemsnitlige antal underviste klasser er steget fra 2010 til 2011 inden for alle kategorier undtagen museerne i den blandede kategori, hvor antallet er faldet en smule.

Tabel 12 viser, at langt størstedelen af skoleklasserne kom fra grundskolen. Kun 17% kom fra ungdomsuddannelserne. En del af forklaringen er, at grundskolen har 10 klassetrin, og ungdomsuddannelserne typisk kun har 2-3 klassetrin. Samtidig er det ikke alle unge, som tager en ungdomsuddannelse. Gruppen af grundskoleelever er derfor langt større end gruppen af elever på ungdomsuddannelser.

TABEL 12

SAMMENSÆTNINGEN AF SKOLEKLASSER, DER MODTOG UNDERVISNING PÅ MUSEERNE

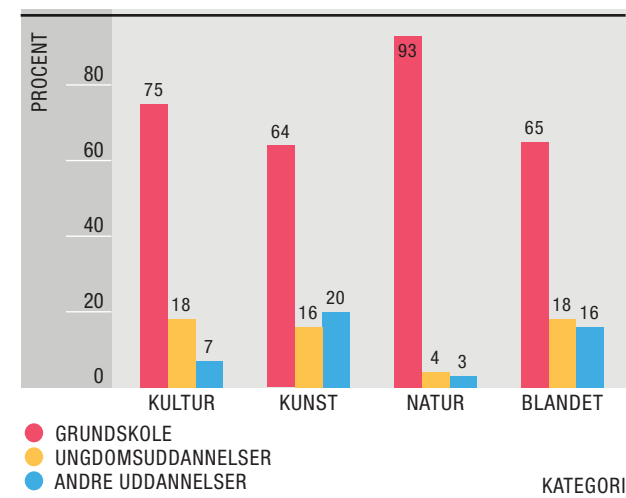
	PROCENTDEL
GRUNDSKOLE	70%
UNGDOMSUDDANNELSER	17%
ANDRE UDDANNELSER	13%

Figur 36 viser sammensætningen af skoleklasser i forhold til hver museumskategori. Det fremgår blandt andet, at kunstmuseerne, de kulturhistoriske museer og museerne i den blandede kategori i højere grad end de naturhistoriske museer underviser klasser fra ungdomsuddannelserne. Siden 2010 er andelen af underviste klasser fra ungdomsuddannelserne steget på de kulturhistoriske museer og på museerne i den blandede kategori, men den er faldet på kunstmuseerne og de naturhistoriske museer. Inden for alle kategorier er der en stigning i antallet af klasser fra andre uddannelser. Det kan f.eks. være hold fra produktionsskoler, seminarer eller universiteter. Kunstmuseerne har for eksempel forøget denne andel med 14 procentpoint siden 2010.

Figur 37 viser, at et museums størrelse i høj grad er bestemmende for det gennemsnitlige antal klasser, som benytter museets undervisningstilbud. På de allerstørste museer er det i gennemsnit mere end ni gange så mange som på de allermindste.

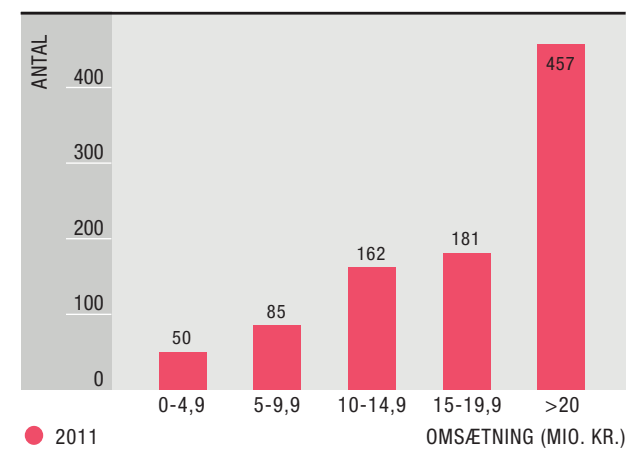
FIGUR 36

SAMMENSÆTNING AF UNDERVISTE KLASSER

FIGUR 37

GENGEMSNITLIGT ANTAL UNDERVISTE SKOLEKLASSER

FORVALTNING AF MUSEUMSLOVENS KAPITEL 8

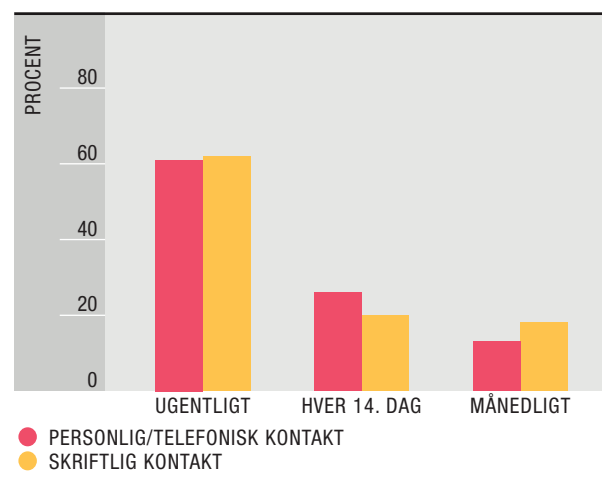
GENERELT

61 af de statsanerkendte museer løser lovpligtige opgaver om sikring af kulturarv i forbindelse med den fysiske planlægning og forberedelse af jordarbejder. Bestemmelserne herom findes i museumslovens kapitel 8. Museerne løser opgaverne i samarbejde med kommuner og andre myndigheder.

Kommunerne er gennem den fysiske planlægning den største forvalter af kulturarv i Danmark. For at sikre bevaringsværdier for eftertiden er det derfor vigtigt, at museerne har et tæt samarbejde med kommunerne om eksempelvis kommuneplanerne og lokalplanerne.

FIGUR 38

**FREKVENS FOR KONTAKT MELLEM KOMMUNER OG
MUSEER MED KAP. 8-ANSVAR**

Af figur 38 ses, at godt 60% af museerne har ugentlig skriftlig og mundtlig kontakt med kommunerne. 20-26% har det hver 14. dag. Under en femtedel har kun skriftlig og mundtlig kontakt månedligt. I 2011 har museerne haft hyppigere kontakt til kommunerne end i 2010, hvor omkring halvdelen af museerne havde ugentlig kontakt til kommunen, en femtedel havde kontakt hver 14. dag og omkring en fjerdedel havde månedlig kontakt.

- 55 af museerne med kap. 8-ansvar har bidraget til den seneste kommuneplan. Det svarer til 90%. Det er en stigning på seks procentpoint i forhold til 2010.
- 37 af museerne med kap. 8-ansvar har medvirket til formuleringen af den seneste kommuneplan. Det svarer til 61%. Det er en stigning på seks procentpoint i forhold til 2010.
- 31 af museerne med kap. 8-ansvar vurderer, at museets bidrag har ført til ændringer i den seneste kommuneplan. Det svarer til 51%. Det er en stigning på fire procentpoint i forhold til 2010.
- 51 af museerne med kap. 8-ansvar har bidraget til lokalplaner. Det svarer til 84%. Det er en stigning på to procentpoint i forhold til 2010.
- 39 af museerne med kap. 8-ansvar har medvirket til formuleringen af lokalplaner. Det svarer til 64%. Det er en stigning på ni procentpoint i forhold til 2010.
- 29 af museerne med kap. 8-ansvar vurderer, at museets bidrag har ført til ændringer i lokalplaner. Det svarer til 48%. Det er en stigning på ni procentpoint i forhold til 2010.

Tabel 13 viser, at de museer, som deltog i formuleringen af kommune- og lokalplaner, i gennemsnit gjorde markant flere indsigelser i bygge- og anlægs-sager i 2011. Det kan skyldes, at disse museer er mere synlige samarbejdspartnere for kommunerne, og at kommunerne derfor involverer dem i deres planlægningsarbejde. Det ses også, at andelen af indsigelser, som kommunerne følger, er markant højere for de museer, som har deltaget i formuleringen af kommune- og lokalplaner.

Museerne med kapitel 8-ansvar har bidraget til i alt 964 kommunale lokalplaner i 2011. Det svarer til 16 i gennemsnit pr. museum. Tilsammen har de haft 113.291 bygge- og anlægssager til gennemsyn. Det svarer til 1.857 i gennemsnit. Museerne har gjort 1.309 indsigelser. 650 af indsigelserne er blevet fulgt. Det svarer til 50% af indsigelserne. Museerne med arkæologisk ansvar har desuden foretaget 975 uopfordrede henvendelser til bygherrer.

Museerne med kap. 8-ansvar vurderer, at deres samarbejde med planmyndighed og bygherre har medvirket til at sikre kulturarven 1.028 gange i 2011.

TABEL 13

ANTAL INDSIGELSER OG ANDELEN AF FULGTE INDSIGELSER I FORHOLD TIL MUSEERNES HENHOLDSVIS DELTAGELSE OG IKKE-DELTAGELSE I FORMULERINGEN AF KOMMUNE- OG LOKALPLANER.

	ANTAL MUSEER	INDSIGELSER I GENNEMSNIT	ANDEL INDSIG- ELSER FULGT
DELTAGET I FORMULERING AF KOMMUNEPLAN	37	25	59%
IKKE DELTAGET I FORMULERING AF KOMMUNEPLAN	24	15	27%
DELTAGET I FORMULERING AF LOKALPLANER	39	26	60%
IKKE DELTAGET I FORMULERING AF LOKALPLAN	22	13	14%

ARKÆOLOGISKE UNDERSØGELSER

Blandt de 61 museer med kapitel 8-ansvar i 2011 havde 40 af museerne et arkæologisk ansvar inden for et geografisk område. Den arkæologiske aktivitet er meget svingende fra år til år og mellem museerne som følge af varierende anlægsaktivitet og forskellige størrelser på museernes ansvarsområder.

I forbindelse med forberedelse af jordarbejder kan bygherre indhente en udtalelse hos det arkæologiske museum om, hvorvidt arbejdet kan indebære en risiko for at ødelægge væsentlige fortidsminder. Som led i udarbejdelsen af denne udtalelse kan de arkæologiske museer gennemføre mindre forundersøgelser, som museet selv betaler, eller en større forundersøgelse, som bygherre betaler på baggrund af et budget, som museet har udarbejdet.

Hvis det ud fra forundersøgelserne bliver vurderet, at der er fundet væsentlige fortidsminder, skal der gennemføres en arkæologisk undersøgelse, der betales af bygherren, eller jordarbejdet kan blive ændret eller flyttet, så fortidsminderne bliver bevaret på stedet. Alle budgetter, som sendes til bygherren, skal godkendes af Kulturstyrelsen.

De 40 museer har gennemført 419 mindre forundersøgelser. Det svarer til 10,5 i gennemsnit, men der er en stor spredning på, hvor mange mindre forundersøgelser museerne laver. Tre har ingen lavet, mens et har lavet 39.

De arkæologiske museer har fået godkendt 549 budgetter for større, bygherrefinansierede forundersøgelser. Det er stort set status quo i forhold til 2010. De arkæologiske museer har desuden fået godkendt 415 budgetter for bygherrefinansierede undersøgelser. Det er en stor stigning i forhold til 2010, hvor de fik godkendt 278 undersøgelser. I gennemsnit fik de arkæologiske museer godkendt 12,6 budgetter for større, bygherrefinansierede forundersøgelser og 10 budgetter for bygherrefinansierede undersøgelser i 2011. Som det ses i tabel 14, er der stor spredning på, hvor mange budgetter museerne får godkendt.

Ved siden af den arkæologi, som gennemføres i henhold til museumslovens kapitel 8, kan de arkæologiske museer som led i deres forskning gennemføre egenfinansierede arkæologiske undersøgelser. De arkæologiske museer har gennemført 129 egenfinansierede arkæologiske undersøgelser i 2011. Det svarer til 3,2 i gennemsnit. Der er dog en stor spredning på, hvor mange egenfinansierede undersøgelser museerne gennemførte. 15 museer gennemførte ingen. Ni museer gennemførte en-to egenfinansierede undersøgelser. 13 museer gennemførte tre-fem egenfinansierede undersøgelser. Tre gennemførte 20-28 egenfinansierede undersøgelser.

TABEL 14

ANTAL GODKENDTE BUDGETTER FOR STØRRE BYGHERREFINANSIEREDE FORUNDERSØGELSER OG BYGHERREFINANSIEREDE UNDERSØGELSER

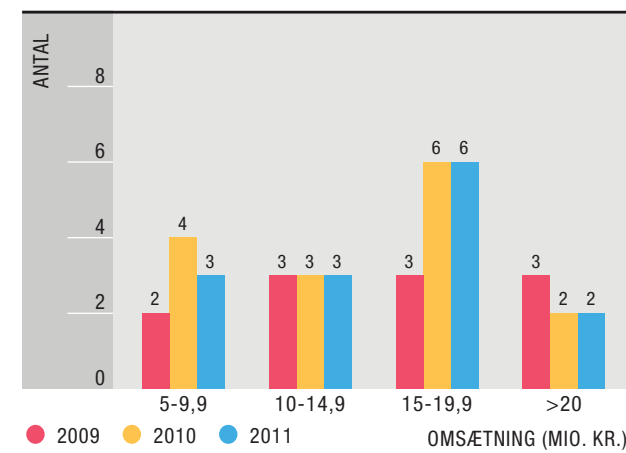
GODKENDTE BUDGETTER FOR STØRRE FORUNDERSØGELSER	ANTAL MUSEER
0	1
1-10	19
11-25	14
26-50	6

GODKENDTE BUDGETTER FOR UNDERSØGELSER	ANTAL MUSEER
0	1
1-10	24
11-25	12
26-50	3

Figur 39 viser, at der ikke er nogen sammenhæng mellem museernes omsætning og det antal egenfinansierede undersøgelser, de gennemfører i gennemsnit.

FIGUR 39

GENNEMSNITLIGT ANTAL EGENFINANSIEREDE UNDERSØGELSER

Metodiske overvejelser

Undersøgelsen baserer sig på museernes egne indberetninger, så selvom Kulturstyrelsen i vid udstrækning har forsøgt at validere de indkomne spørgeskemaer, er det ikke muligt at gennemføre en fuldkommen validering af data.

Med en 100% besvarelsesprocent er undersøgelsen fuldt ud repræsentativ. Nogle af museumskategorierne er dog ganske små. Der er kun to kulturhistoriske museer og fem blandede museer. Det betyder, at selvom undersøgelsen er udtømmende, kan selv små forskydninger i data have en afgørende effekt på udfaldet i de to kategorier.

Af nedenstående tabel 15 ses, hvordan museumskategorierne fordeler sig i de forskellige omsætningsgrupper. Det ses, at de kulturhistoriske museer og kunstmuseerne fordeler sig forholdsvis jævnt i omsætningsgrupperne. Den jævne fordeling betyder, at analyserne i kategorierne ikke dækker over, at de

kulturhistoriske museer eksempelvis har en omsætningssammensætning, som adskiller sig afgørende fra kunstmuseerne. Dette gør sig dog gældende for den blandede kategori, hvor museerne kun har omsætninger i den høje ende, da ingen har en omsætning på under 15 mio. kr., og 3/5 har en omsætning over 20 mio. kr. I denne kategori er det vanskeligt at sige, om variationer i forhold til de andre kategorier dækker over reelle forskelle mellem kategorierne, eller om det er den højere omsætning, som giver udslaget.

Museernes bruttoudgifter er valgt som et størrelsesmål, da de afspejler museernes aktivitet. Der kunne være valgt andre størrelsesmål eksempelvis antal brugere eller antal fastansatte. Fælles for alle størrelsesmålene for museerne er dog, at de lider under svagheder, alt afhængigt af hvad man ønsker at analysere.

TABEL 15

ANDELEN AF MUSEER I HVER KATEGORI I DE ENKELTE OMSÆTNINGSGRUPPER

OMSÆTNING I MIO. KR.	KULTUR	KUNST	NATUR	BLANDET	I ALT
0-4,99 (N=14)	13 68%	6 32%	0 0%	0 0%	100%
5-9,99 (N=40)	20 65%	11 35%	0 0%	0 0%	100%
10-14,99 (N=22)	15 68%	6 27%	1 5%	0 0%	100%
15-19,99 (N=11)	9 69%	2 15%	0 0%	2 15%	100%
> 20 (N=24)	15 60%	6 24%	1 4%	3 12%	100%

BILAG 1. UNDERSØGELSENS SPØRGESKEMA

Teksten i *kursiv* er den forklarende tekst til museerne

ARBEJDSGRUNDLAG

- Hvor mange geografisk adskilte og bemandede besøgsadresser driver museet? (skriv antal)
- Hvor mange af disse er lokalhistoriske arkiver? (skriv antal)
- Angiv hjemstedskommunens ordinære tilskud til museumsdriften i det sidste kalenderår beregnet pr. indbygger. (skriv antal kroner) (*Værdien af gratis husleje, betaling for arkæologiske undersøgelser samt tilskud kommunen yder museet for løsning af andre opgaver end de museale skal ikke medregnes.*)

MUSEETS LEDELSE

- Hvor mange bestyrelsesmedlemmer er udpeget på baggrund af særlige professionelle kompetencer? (skriv antal) (*Herunder ledelsesmæssige, juridiske, økonomiske, politiske, forretningsmæssige, kultur-, natur- eller kunsthistoriske kompetencer*)
- Hvordan er kønsfordelingen i museets bestyrelse? (skriv antal kvinder, antal mænd)
- Hvad er aldersgennemsnittet i museets bestyrelse? (skriv antal år)

MEDARBEJDERE

- Har museet fastansatte videnskabelige medarbejdere, der uddannelsesmæssigt modsvarer museets ansvarsområde? (Ja / nej) (*Museumsfagligt AC-personale. Museumslederen medregnes i opgørelsen*)
- Hvor mange fastansatte årsværk rådede museet over i 2011? (skriv antal)
- Heraf antal fastansatte videnskabelige årsværk? (skriv antal) (*Museumsfagligt AC-personale. OMuseumslederen medregnes i opgørelsen*)
- Hvor mange fastansatte årsværk udgjordes af fleksjobs eller lignende ordninger? (skriv antal)
- Hvor mange årsværk blev udført af medarbejdere i tidsbegrænset ansættelse? (skriv antal)
- Hvor mange årsværk (anslået) blev udført af frivillige? (skriv antal)

SAMLINGEN OG DENS BEVARING

- Er dele af samlingen uden relation til ansvarsområdet? (Ja / nej)
- Hvor mange genstande/værker/præparater eller inventarumre er der i samlingen? (Skriv antal genstande/værker/præparater eller antal inventarumre) (*Arkivalier i lokalhistoriske arkiver, der er afdelinger af museet, hører kun til samlingen, hvis museet har truffet principiel beslutning herom. Hvis arkivalierne betragtes som en del af samlingen, er de omfattet af museumslovens bestemmelser om samlingsvaretagelsen. Herunder indberetning til de centrale registre.*)

- Fører museet konserveringsfagligt tilsyn med hele samlingen efter faste terminer? (Ja / nej)
(Udlånte og uddeponerede genstande er en del af museets samling)
- Føres der logbog i forbindelse med tilsynet? (Ja / nej)
- Hvor stor en procentdel af museets samlinger hører bevaringsmæssigt til i kategorierne:
 - Formidlingseget tilstand (Skriv antal %)
 - Stabiliseret tilstand (Skriv antal %)
 - Behandlingskrævende tilstand (Skriv antal %)
 - Svært skadet tilstand (Skriv antal %)

(Opgørelsen er oversigtlig, men bør hvile på en konserveringsfaglig vurdering. For definitioner af de forskellige kategorier henvises til Kulturministeriets (2003) "Udredning om bevaring af kulturarven", side 26)

INDSAMLING OG UDSKILLELSE

- Har museet skriftlige retningslinjer for modtagelse/indkomst? (Ja / nej)
- Begrunder museet sin indsamling som en del af sin registrering? (Ja / nej)
- Hvor mange genstande/værker/præparater blev optaget i samlingen i 2011? (Skriv antal)
- Hvor mange af disse blev passivt indsamlet? (Skriv antal)
- Hvor mange genstande/værker/præparater har museet udskilt fra samlingen i 2011 (Skriv antal)

REGISTRERING

De følgende tre spørgsmål vedrører kunst- og kulturhistoriske samlinger

- Hvor stor en procentdel af museets samling er fuldt registreret, analogt eller digitalt? (Skriv antal %)
- Hvor stor en procentdel af museets samling er indberettet til Museernes Samlinger / KID? (Skriv antal %)
- Hvor mange genstande/værker har museet indberettet i 2011? (Skriv antal)
- Følger museet sin handlingsplan for indberetning til centralregistre? (Ja / nej)
- Er museets registratorer uddannede til opgaven? (Ja / nej) *(F.eks. ved at have gennemgået Museumshøjskolens eller ODM's registreringskurser)*

FORSKNING

- Hvor mange forskningspublikationer med klar forbindelse til museets ansvarsområde har museet publiceret det sidste kalenderår? *(For definitioner af forskningspublikation henvises til Kulturministeriets (2009): "Forskningsstrategi for Kulturministeriets område")*
 - Arkæologiske? (Skriv antal)
 - Nyere tids kulturhistorie? (Skriv antal)
 - Kunsthistoriske? (Skriv antal)
 - Naturhistoriske? (Skriv antal)
- Hvor mange af publikationerne blev udarbejdet med udenlandske samarbejdspartnere? (Skriv antal)

- Hvor mange blev udarbejdet i samarbejde med danske museer? (Skriv antal)
- Hvor mange blev udarbejdet i samarbejde med danske universiteter? (Skriv antal)
- Hvor mange blev antaget til udgivelse på forlag, der ikke var museets eget? (Skriv antal)
- Hvor mange publikationer var omfattet af fagfællebedømmelse? (Skriv antal)
- Hvor mange af publikationerne blev udarbejdet af en forsker på minimum ph.d-niveau? (Skriv antal)

SAMARBEJDE MED KOMMUNER

Udfyldes af museer **med** ansvar for museumslovens kapitel 8

- Har museet været inddraget i udarbejdelsen af de seneste kommuneplaner? (Ja / nej)
- Har museet deltaget i formuleringen af de seneste kommuneplaner? (Ja / nej)
- Har museets bidrag ført til ændringer i kommuneplanerne? (Ja / nej)
- Hvor mange lokalplaner har museet bidraget i 2011? (Skriv antal)
- Hvor mange lokalplaner har museet deltaget i formuleringen af? (Skriv antal)
- Hvor mange lokalplaner har museet fået foretaget ændringer i? (Skriv antal)
- Hvor mange bygge- eller anlægssager har museet fået til gennemsyn i 2011? (Skriv antal)

- Hvor mange bygge- eller anlægssager har museet gjort indsigelser til i 2011? (Skriv antal)
- Hvor mange gange har myndigheden fulgt museets indsigelser? (Skriv antal)
- Hvor ofte har museet personlig eller telefonisk kontakt med kommunen (Skriv ugentligt, hver 14. dag eller månedligt)
- Hvor ofte har museet skriftlig kontakt med kommunen? (Skriv ugentligt, hver 14. dag eller månedligt)
- Hvor mange gange i 2011 har museet foretaget uopfordrede henvendelser til bygherre i forbindelse med anlægsarbejder? (Skriv antal)
- Hvor mange gange vurderer museet, at dets samarbejde med planmyndighed eller bygherre har bidraget til at sikre kulturarven? (Skriv antal)
- Hvor mange mindre arkæologiske forundersøgelser har museet gennemført i 2011 (Skriv antal)
- Hvor mange egenfinansierede arkæologiske undersøgelser har museet gennemført i 2011? (Skriv antal)
- Hvor mange gange har museet været i dialog med bygherre om formidlingstiltag i forbindelse med arkæologiske udgravninger? (Skriv antal)

SIKRING

(Oplysninger om museernes sikringsforhold vil ikke blive offentliggjort)

- Har museet tyverialarmer med automatisk signaloverførsel? (Ja / nej)
- Dækker anlægget hele samlingen? (Ja/nej)
- Har museet brandalarmer med automatisk signaloverførsel? (Ja / nej)
- Dækker anlægget hele samlingen? (Ja/nej)
- Fører museet regelmæssigt tilsyn med museets udstyr til brandbekæmpelse (Ja / nej)
- Afholder museet årlige brandøvelser? (Ja / nej)
- Har museet skriftlige retningslinjer for opsyn i udstillingerne? (Ja / nej)
- Har museet skriftlige retningslinjer for data-sikkerhed? (Ja / nej)

FORMIDLING

- Hvor mange af museets formidlingsmedarbejdere har en kompetencegivende uddannelse inden for formidling eller undervisning? (Skriv antal)
- Hvor mange særudstillinger har museet vist i 2011? (Skriv antal)
- Hvor mange digitale formidlingsprojekter har museet produceret i 2011 (Skriv antal)
(Med digitale formidlingsprojekter menes projekter, hvor museet har suppleret de fysiske

udstillinger med afgrænsede, selvstændige formidlingstiltag på internettet, lokale netværk, mobiltelefoner eller andre digitale platforme.)

- Har museet brugerinddragende faciliteter på hjemmesiden? (Ja / nej)
(F.eks. blogs, diskussionsfora og wiki-inspirerede funktioner. Et link til museets mailadresse medregnes ikke)
- Hvor mange omvisninger/foredrag/workshops o.l. i museet (minus skoleundervisning) er gennemført i 2011? (Skriv antal)
- Heraf for særlige grupper med et outreach-perspektiv? (Skriv antal)
- Hvor mange museumsarrangementer uden for museet (f.eks. byvandring) har museet gennemført i 2011? (Skriv antal)
- Har museet skriftlige samarbejdsaftaler med undervisningssektoren? (Ja / nej)
- Har museet annoncerede undervisningstilbud, koordineret med trinmål og læreplaner? (Ja / nej)
- Hvor mange fra grundskolen har modtaget museets undervisningstilbud i 2011? (Skriv antal)
- Hvor mange fra ungdomsuddannelser har modtaget museets undervisningstilbud i 2011? (Skriv antal)
- Hvor mange hold fra andre uddannelser har modtaget museets undervisningstilbud i 2011?(Skriv antal)

- Hvor mange undervisningspublikationer (trykt eller digitalt) har museet produceret i 2011? (Skriv antal)
- Hvor mange formidlingspublikationer har museet publiceret i 2011? (Skriv antal)

MUSEETS BRUGERE

- Hvor mange brugere besøgte museet eller deltog i museets annoncerede museumsarrangementer i i 2011? (Skriv antal)
- Hvor mange brugere deltog i museets offentlige og annoncerede arrangementer andre steder end på museets adresser? (Skriv antal)
- Hvor mange unikke besøg har der været på hjemmesiden i 2011? (Skriv antal)
- Hvor mange annoncerede åbningstimer efter kl. 16 havde museet i 2011? (Skriv antal)
- Hvor mange annoncerede åbningstimer havde museet i weekends før kl. 16 i 2011? (Skriv antal)
- Har museet én eller flere støtteforeninger? (Ja / nej)
- Hvor mange medlemmer havde foreningerne tilsammen? (Skriv antal)

BYGNINGER OG BYGNINGSDRIFT

- Hvor stor en procentdel af museets samlede udgifter blev sidste kalenderår brugt til husleje/ prioritetsgæld, ejendomsskatter, bygningsdrift og pleje af udendørsarealer. (Skriv antal %)
(Til udgifterne henregnes husleje, vedligeholdelse af bygninger, installationer og udendørsarealer samt skatter, forsikringer, el, varme, alarmsystemer, telefon og IT-forbindelser. Lønudgifter til museets egne medarbejdere beskæftiget med bygninger og udendørsarealer medregnes.)

BILAG 2. OVERSIGT OVER MUSEERNE I HVER MUSEUMSKATEGORI

KULTUR (72)

Arbejdermuseet	Marstal Søfartsmuseum
Billund Museum	Middelfart Museum
Bornholms Museum	Moesgård Museum
Danmarks Mediemuseum	Morslands Historiske Museum
Danmarks Tekniske Museum	Museerne i Fredericia
Dansk Jødisk Museum	Museerne på Vestfyn
De Danske Kongers Kronologiske Samling	Museerne Vordingborg
De Kulturhistoriske Museer i Holstebro Kommune	Museet for Thy og Vester Hanherred
Den Gamle By	Museet for Varde By og Omegn
Energimuseet	Museet på Koldinghus
Folkemuseet	Museet på Sønderkov
Furesø Museer	Museum Amager
Gammel Estrup – Herregårdsmuseet	Museum Lolland-Falster
Give-Egnens Museum	Museum Midtjylland
Glud Museum	Museum Østjylland
Greve Museum	Nordjyllands Historiske Museum
Helsingør Kommunes Museer	Nordjyllands Kystmuseum
Historiens Hus	Næstved Museum
Holbo Herreds Kulturhistoriske Centre	Odsherreds Kulturhistoriske Museum
Holbæk Museum	Ringkøbing-Skjern Museum
Horsens Museum	Roskilde Museum
Hørsholm Egn's Museum	Rudersdal Museum
Industrimuseet	Silkeborg Kulturhistoriske Museum
Industrimuseet Frederiks Værk	Skanderborg Museum
Kalundborg Museum	Struer Museum
Kroppedal Museum	Svendborg Museum
Kvindemuseet i Danmark	Sydvestjyske Museer
Københavns Museum	Sydvestsjællands Museum
Køge Museum	Teatermuseet i Hofteatret
Lemvig Museum	Try Museum
Limfjordsmuseet	Vejlægnens Museer
Læsø Museum	Vendsyssel Historiske Museum
M/S Museet for Søfart	Vesthimmerlands Museum
	Viborg Museum

Vikingskibsmuseet i Roskilde
Ærø Museum
Øhavsmuseet
Økomuseum Samsø
Østfyns Museer

KUNST (31)

ARKEN
ARoS
Bornholms Kunstmuseum
Designmuseum Danmark
Esbjerg Kunstmuseum
Fuglsang Kunstmuseum
Faaborg Museum
HEART
Holstebro Kunstmuseum
Horsens Kunstmuseum
J.F. Willumsens Museum
Kastrupgårdsamlingen
KUNSTEN
KØS
Louisiana
Museet for Fotokunst
Museet for Samtidskunst
Museum Jorn

Nivaagaards Malerisamling
Ny Carlsberg Glyptotek
Randers Kunstmuseum
Ribe Kunstmuseum
Skagens Museum
Skovgaard Museet
Sorø Kunstmuseum
Storm P. Museet
Thorvaldsens Museum
Trapholt
Vejen Kunstmuseum
Vejle Kunstmuseum
Vendsyssel Kunstmuseum

NATUR (2)

Naturama
Naturhistorisk Museum Aarhus

BLANDET (5)

Fiskeri- og Søfartsmuseet
Museum Salling
Museum Sønderjylland
Odense Bys Museer
Østsjællands Museum